

24563

Ն. Մ. ՇՎԵՐՆԻԿ

ՊՐՈՖՈՐԳԱՆՆԵՐԻ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ ԱՅԴ ՈՐԳԱՆՆԵՐԻ
ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ

331.88

Շ-94

ՀԱՅԿՈՒՍՏՐԱՏ

• 1937 •

ՅԵՐԵՎԱՆ

ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԵՐԿԻՐՆԵՐԻ, ՄԻԱՑԵՔ

Ն. Մ. ՇՎԵՐՆԻԿ

331.88

Շ-34

աճ

**ՊՐՈՓՈՐԳԱՆՆԵՐԻ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ԱՅԴ ՈՐԳԱՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԿԱՊԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ**

Զեկուցում ՀԱՄԿԽ-ի VI պլենումում 1937 թ. ապրիլի 28-ին
յեկ այդ զեկուցման առթիվ ընդունված բանաձևիլը

1010
42 999

Н. М. ШВЕРНИК
ОБ ОТЧЕТАХ ПРОФОРГАНОВ
В СВЯЗИ С ВЫБОРАМИ ПОСЛЕДНИХ
Арипартиздат, Ереван, 1937

Ընկերներ: ՀԱՄԿԽ-ի ՎԻ պլենումը ժողովվել է՝ բանվոր դասակարգի քաղաքական ակտիվությունը բացառիկ վերելքի պայմաններում պրոֆմիությունների աշխատանքի մի շարք կարևորագույն հարցերը քննարկելու համար: Աշխատավորների՝ պատմության մեջ չտեսնված այդ ակտիվությունը նոր Ստալինյան Սահմանադրությունը կյանքի մեջ մտցնելու հետևանքն է:

Դեռ մինչև Ստալինյան Սահմանադրությունը ընդունվելը Խորհուրդների VIII Արտակարգ Համագումարի կողմից Սահմանադրությունը վորպես նախագիծ քննարկելիս մեր յերկրի աշխատավորները ցուցաբերեցին հսկայական կազմակերպական ինքնագործունեություն և քաղաքական ակտիվությունը պետական կառուցվածքի հիմունքները մշակելու, բանվորների ու գյուղացիների սոցիալիստական պետության հիմնական որենքը մշակելու գործում:

Գերագույն Խորհրդի և աշխատավորների պատգամավորների Խորհուրդների առաջիկա ընտրությունները, վորոնք կատարվելու լին ընդհանուր, հավասար և ուղղակի ընտրական որենքի հիման վրա՝ դադարի քվեարկությունը, անկասկած, ժողովրդական մասսաների քաղաքական ակտիվությունն է՝ ավելի բարձր աստիճանի կհասցնեն: Պետությունը կառավարելու, պետական հարցերին լուծում տալու ասպարեզ են ներգրավվում աշխատավորների նոր խավեր: Այս ամենը նշանակում է, վոր «պրոլետարիատի դիկտատուրան դառնում է ավելի ճկուն, ուրեմն և բանվոր դասակարգի կողմից հասարակությունը պետականորեն ղեկավարելու առավել հզոր սիստեմ, ընդարձակվում է բանվոր դասակարգի դիկտատուրայի բազան, այդ դիկտատուրայի հիմքը դառնում է ավելի հաստատուն»: (Համկ(բ) ԿԿ Պլենումի բանաձևից—1937 թ. փետրվար—մարտ):

Այս պայմաններում պրոֆմիութենական որդանների ընտրությունների հարցը բացառիկ նշանակություն է ստանում:

Պրոֆմիուլթենական օրգանների հաշվետուլթյունները և ըն-
տրությունները բացառիկ նշանակություն ունեն այն պատճա-
ռով, վոր խորհրդային պրոֆմիուլթյուններն իրենց շարքերում
համախմբում են համարյա ամբողջ բանվոր դասակարգը, վորպես
մեր յերկրի իշխող դասակարգ։ Մեր պրոֆմիուլթյունները Մեծ
պրոլետարական հեղափոխության բոլոր ետապներում յիդի են
և մնացել են վորպես պետական իշխանության անմիջական մաս-
նակիցներ։ Պրոֆմիուլթյունները ֆունկցիաներ են կատարում պե-
տական սոցիալական ապահովագրության և աշխատանքի պաշտ-
պանության բնագավառում։ Դեռ ավելին․ մեր պրոֆմիուլթյուն-
ներն իրենց ծագման պահից աշխատել են և աշխատում են լենի-
նի—Ստալինի կուսակցության ղեկավարությամբ, կատարելով
կուսակցությունից դեպի մասսաները տանող շարժափոկի դեր։

ընդունվել է, վորպեսզի չձգձգվի պրոֆիկադմակերպությունները վերակառուցումը, վորպեսզի նախագուշտ ժամկետում ապահովվի անհրաժեշտ բեկումը միության անդամների սպասարկման և միությունների ամբողջ գործնական աշխատանքը մասնաճյուղերի մոտեցնելու գործում: Բայց դա ժամանակավոր մի միջոցառում էր, վորը յենթադրում էր ամենամոտ ժամանակում միությունների համագումարների գումարում՝ միությունների կենտրոնները ընտրելու համար:

Իսկ ի՞նչ ստացվեց մեզ մոտ գործնականում: ՀԱՄԿՊ-ի դեկտեմբերյան ժողովում և միությունների կենտրոնների մոտացան, վոր այդ ժամանակավոր միջոցառում է: Միությունների համագումարները մինչև այժմ չեն գումարել: Գործնականում դրանից առաջ յենթադրում էին, վոր մի շարք, հատկապես նոր ստեղծված, միությունների կենտրոնները կտրվեցին մասնաճյուղերից և բոլորովին անհանդուրժելի կերպով խախտվեց պրոֆմիութենական դեմոկրատիան միությունների հենց կենտրոնական կոմիտեներում:

Շատ միությունների կենտրոնական կոմիտեներ, պետք է ուղղակի ասել, «կոմիտեներ» են միայն անունով, վորովհետև այդ միությունների կենտրոնների պլենումների կազմը բաղկացած է ընդամենը յերկու-յերեք, յերեքսե և մի մարդուց: Միությունների կենտրոնների՝ որենքով ընտրված անդամների բացակայությունը լրացվել է կոոպտացիայի լայն զարգացած պրակտիկայի միջոցով: Յես կերեմ միջանի որինակ:

Այսպես, ահա, կաթնարդյունաբերության բանվորների միության կենտրոնը բաղկացած է ընդամենը յերեք հոգուց, նրանցից՝ պլենումի միայն մի անդամն է իր ժամանակին ընտրվել ապառաժողորացման յենթակա միության համագումարի կողմից, իսկ մյուս յերկուսը կոոպտացիայի յենթարկված անդամներ են: Մեծ աղի յինվածքների բանվորների միության կենտրոնը պլենումի կազմում ունի ութ հոգի, վորոնցից յերկուսը կոոպտացիայի յենթարկված անդամներ են: Վարսավիրների միության կենտրոնը կազմի մեջ ունի պլենումի չորս անդամ, վորոնցից յերեքը կոոպտացիայի յենթարկված անդամներ են: Ալտոմոբիլային արդյունաբերության բանվորների միության կենտրոնը կազմը բաղկացած է տաս հոգուց, վորոնցից չորսը կոոպտացիայի յենթարկված անդամներ են: Չգալի թվով միությունների կենտրոններում միությունների կենտրոնների նախագահները կոոպտացիայի յենթարկվածներ են: Կոոպտացիայի պրակտիկան հատկապես լայն չափեր

է ընդունել միությունների կենտրոնների նախագահություններին անդամների վերաբերմամբ: Այսպես, յենթա վերցնենք 65 միությունների կենտրոններ, ապա այնտեղ կան կենտրոնների նախագահությունների միայն 116 անդամներ, վորոնք իր ժամանակին ընտրվել են համագումարում, իսկ միությունների կենտրոններին նախագահությունների 139 անդամներ կոոպտացիայի յենթարկված:

Վերջին ժամանակները շատ միությունների կենտրոններ սկսել են կիրառել նախագահությունների այսպես կոչված լայն նիստեր, հաճախ «չըջիկ» նիստեր: Այդպիսի նիստերն ամենից քիչ էյին նմանում նախագահության իսկական նիստերին: Իսկ ամենից շատ այդ նման էր նախագահության բացակայությամբ անտրվի շիբայով քողարկելու փորձին, ըստվորում ակտիվ հաճախ հրավիրվում էր քվեարկելու, վորովհետև քվեարկել այնպիսի կազմով, վորի մասին յես խոսեցի, շատ դժվար էր:

Մենք ունենք 21 միության կենտրոններ, վորտեղ կենտրոնների նախագահությունների կազմը բաղկացած է յերկուսից անդամից, և 5 միության կենտրոններ, վորտեղ նախագահությունները բաղկացած են ընդամենը մեկական մարդուց: (Ծիծաղ): Այդ ծիծաղելի յե թվում, սակայն իրոք այդ բնորոշում է, թե մեր պրոֆմիութենական կազմակերպություններն ինչ դրության են հասել՝ պրոֆմիութենական դեմոկրատիայի ամենակոպտացիայի կենտրոնների հետևանքով:

Պրոֆմիութենական դեմոկրատիայի խախտումը և կոոպտացիայի սխառմը խորը կերպով արմատաւորվել են նաև միությունների մարդային կոմիտեների աշխատանքի պրակտիկայում: Մարդերի ու յերկրամասերի մեծ մասում գոյություն ունեն միությունների կենտրոնների կողմից նշանակված կազմբյուրոներ, վորոնք փոխարինում են մարդային կոմիտեներին: Իսկ փոքրաթիվ մարդային կոմիտեներում, վորոնք իր ժամանակին ընտրվել են մարդային համագումարներում, զգալի թվով անդամներ կոոպտացիայի յենթարկվածներ են: Միությունների կենտրոններում և մարդային կոմիտեներում նշանակման ու կոոպտացիայի պրակտիկան հասցրել է այն բանին, վոր ղեկավար որդանների դեմոկրատական ընտրական բնույթը շատ դեպքերում, միութենական կյանքի ամենախոշոր հարցերի լուծման ժամանակ, փոխարինվել է յուրահատուկ միանձնյա ղեկավարությամբ:

ՀԱՄԿԽ—ի սլրոֆատիվում յես մատնանշեցի ծանր արդյունա-
քերության կառուցողների միութեան ԿԿ (նախագահ՝ ընկ. Ռյա-
բով), քաղլուսաշխատողների միութեան ԿԿ (նախագահ՝ ընկ.
Լիտվին—Մոլոտով), վորտեղ այդպիսի սլրակտիկան խոր կերպով
արմատացել և աշխատանքի սխտեմ ե դարձել:

Նաբար: «Ներկա յե գտնվել» միայն ինքը՝ մարդկոմի նախագահ
Լադեկինը, վորը կոռպտացման ե յենթարկված 1936 թ. ողոստո-
սին:

Նրանից առաջ նույնպիսի մեթոդով աշխատել ե ընկ. Կուր-
բատովը:

Այդպիսի փաստերը յեղակի չեն. կարելի եր բաղմապատիկ անդամ ավելի փաստեր բերել: Այդ փաստերը վերայում են այն մասին, վոր պրոֆմիութենական դեմոկրատիայի ամենակոպիտ խախտումներն արմատացել են նախ և առաջ մեր միութենական ղեկավար որդանդերում և վոր այդ խախտումները հակահարմար չեն հանդիպել վերջիններս ղեկավարների կողմից:

Ի՞նչ վիճակում ե պրոֆմիուլթենական զեմոկրատիայի, ընտ-
րականության գործը ստորին պրոֆմիուլթենական կազմակերպու-
թյուններում, միությունների ֆարբիկա-գործարանային և տե-
ղական կոմիտեներում : Գործարկումները և տեղկոմները բոլոր
միություններում վերջին անգամ ընտրվել են 1933 թվին : Դրանից
հետո գործար-տեղկոմներ ընտրվել են մասնակիրուն առանձին
միություններում : 1935 թվի սկզբին ՀԱՄԿԽ-ի նախագահությու-
նը վորոշում հանեց գործարկոմների ու տեղկոմների ընտրու-
թյունների մասին, ըստվորում ընտրությունների ժամկետներն
ըստ այդ վորոշման պետք է տահմանվեյին միությունների կենտ-
րոմների կողմից՝ այդ համաձայնեցնելով յուրաքանչյուր յերկ-
րամասի և մարզի պրոֆմիուլթենական համապատասխան խոր-
հուրդների հետ : Այդ վորոշման հիման վրա ընտրություններն
սկսվեցին և մի քանի միությունների կենտրոմներում կատարվե-
ցին : Սակայն 1935 թ. մայիսին, այն բանի կապակցությամբ,
վոր ֆարբիկա-գործարանային և տեղական կոմիտեների ընտրու-
թյուններն անցնում եյին անկազմակերպ, ստանց անհրաժեշտ դե-
կավարման ՀԱՄԿԽ-ի և միությունների կենտրոմների կողմից,
ստանց պրոֆմիուլթենական կազմակերպությունների աշխատանքի
քննադատությունը և ինքնաքննադատությունը լայնորեն ծավա-
լելու, ՀԱՄԿԽ-ի նախագահությունը, կուսակցության կենտ-
րոմի և ընկեր Ստալինի ցուցումով, դադարեցրեց այդ ընտրու-
թյունները : Ընկեր Ստալինն ամենայն սրությամբ դրեց պրոֆ-
միությունների ամբողջ աշխատանքում կտրուկ շրջադարձ կատա-
րելու անհրաժեշտության հարցը : Սակայն ընկեր Ստալինի այդ
ցուցումները չկենսապորժեցին վո՛չ ՀԱՄԿԽ-ը, վո՛չ միություննե-
րի կենտրոմները :

Գործարկումների ու տեղիումների կազմակերպված ընտրություններ չեն կատարվել 1933 թվից ի վեր: Այդ առաջ բերեց պրոֆմիութենական ղեմավարության մասսայական խախտում և նշանակման ու կոոպտացիայի պրակտիկայի տարածում ֆարքի-կա-գործարանային ու տեղական կոմիտեներում:

Գործարանային կոմիտեների նախադասները մեծ մասամբ փոխվել են միջանի անդամ: Նշանակովի լինելով՝ պրոֆմիութենական աշխատողները զգալի մասն սկսել է գործարկումների վրա նայել միջ պորպես ընտրովի որդաններ իրա, վորոնք պատասխանատու չեն պլենումի առաջ, մասսաների առաջ, այլ վորպես պրոֆմիութենական գրասենյակի վրա:

Զարմանալի չէ, վոր Որեստովո-Չույեվոյի բամբակի մանվածքային № 1 գործարանի գործարկումի նախագահ ընկ. Պրոխորովը չի կարողացել պատասխանել, թե յերբ և քանի հոգի յե ընտրվել այն գործարկումի անդամ, վորի նախագահն ինքն է: Այդ գործարանում ընտրությունների մոմենտից սկսած փոխվել է յոթը նախագահ, և զարմանալի վոչինչ չկա, վոր ընկ. Պրոխորովը հարկավոր չի համարում հետաքրքրվել գործարկումի ընտրված անդամների վիճակով:

Նույնպիսի դրություն գոյություն ունի նաև Որեստովո-Չույե-վոյի մյուս գործարաններում: Այսպես՝ մանածագործական № 1 գործարանում փոխվել է հինգ նախագահ, բամբակի մանվածքային № 2 գործարանում՝ վեց նախագահ: Բանը նույն վիճակում է Կիրովի անվան «Դինամո» գործարանում: 1935 թ. հունիսից ի վեր այստեղ փոխվել է չորս նախագահ, Ելեկտրագործարանում նույն ժամանակաշրջանում փոխվել է չորս նախագահ: Նշանակման սխտեմը խոր արմատ է գցել ու դարձել է ստորին պրոֆ-կազմակերպությունների աշխատանքի պրակտիկան, փոխարինել է ընտրականությունը և հետին պլանն է մղել, յերբեմն էլ պարզապես կամայականորեն տիրացել է գործարկումների որինական ճանապարհով ընտրված անդամների իրավունքներին:

Լիկինոյի գործարանի բանվորուհի ընկ. Սլադկովան ասում է. «Յես մի ժամանակ ընտրվեցի գործարկումի անդամ, սակայն մի տարի յե, վոր պլենումներում չեմ յեղել: Ինձ ջնջել են գործարկումի անդամների ցուցակից. թե ինչու, հայտնի չէ»:

Բամբակի մանվածքային № 1 գործարանից ընկ. Սոլովյովը և ընկ. Կոլեսինան հայտարարում են. «Համարեն ցուցակը կորցրել են: Մեզ գործարկումի պլենումներին չեն կանչում,

վոչ մի առ ջադրանք չեն տալիս, սրբազան մոռացել են մեր մասին»: Այդպիսի փաստեր թույլատրելը ՀՍՄԿԽ-ի և միությունների կենտրոնների ղեկավարության գլխավոր քաղաքական սխալն է:

Մեր կազմակերպություններն ու նրանց ղեկավարներն ունեցել են, արդյոք, մեր սամբոլ աշխատանքը կտրուկ կերպով բարելավելու, միության անդամների լայն մասսաներին մեր աշխատանքի մեջ ներգրավելու սլայմաներ: Այո՛, մեղանում այդ սլայմանները յեղել են և կան:

Դրանք՝ այդ սլայմաններն ստեղծվել են, առաջին՝ պրոֆմիությունների ապախոչորացումով: Առաջ մենք ունեյինք մեծածավալ կազմակերպություններ, վորոնք իրենց շարքերում համախմբում էյին հսկայական թվով միության անդամներ հարյուրավոր ձեռնարկություններում: Միություններն այն ժամանակ միավորում էյին արդյունաբերության տարբեր ճյուղերի բանվորներ ու ծառայողներ, վորոնք ունեյին աշխատանքի տարբեր սլայմաններ, տարբեր նյութական, կենցաղային և կուլտուրական պահանջներ: Մի խոչոր միության կողմից միավորած բանվորների ու ծառայողների տարբեր խմբերի սպասարկման գործում դիֆերենցված մոտեցում ապահովելը շատ դժվար էր: Միություններն աշխատավորական մասսաների աճող պահանջների կոնկրետ սպասարկմանը մոտեցնելու նպատակով կատարվեց պրոֆմիությունների ապախոչորացումը: Յեթե առաջ շատ ղեկավարներ պրոֆմիութենական աշխատանքի ու ղեկավարման թերությունները բացատրում էյին այն բանով, վոր միությունների մեծածավալության պատճառով անհնարին է իմանալ միության համախմբած անդամների կարիքներն ու սպահանջները, ապա այժմ ապախոչորացման կապակցությամբ այդ պատճառաբանությունը վերացել է: Այժմ առավել 47-ի փոխարեն մենք ունենք 163 միություն:

Շատ կենտրոնական կոմիտեներ չունեն միջնոդակներ՝ չըրջ-կոմներ, մարդկոմներ և անմիջականորեն կապված լինելով ձեռնարկությունների հետ, լիակատար հնարավորություն ունեն իմանալու իրենց ստորին պրոֆկազմակերպությունների աշխատանքը, ոգնելու նրանց, ուղղելու նրանց սխալները, ավելի լավ սպասարկելու միության՝ իրենց կողմից միավորվող անդամների կարիքներն ու պահանջները:

Ոգտագործել են, արդյոք, կենտրոնական և մարդային կոմիտեների մեր ղեկավարները միությունների ապախոչորացման

փաստերից բղխող բոլոր հնարավորությունները, վերադասել իրենց աշխատանքը մատենային մասսաներին, վերադասել միության անաշխատանքին լայն մասսաներին մասնակից անեն միության ամբողջ դամբների լայն մասսաներին, այն աշխատանքին, վոր կատարում են միության որդաններն՝ սկսած գործարկումներից ու տեղեկումներից և վերջացրած միությունների կենտրոններով: Վո՛չ, այդ հնարավորությունները մենք չենք ողտադործել: Ձեմ կարծում, վոր այս թյունները մենք չենք ողտադործել: Վերջին ժամանակագրությի ճարտարութիւնը հարկավոր և հատկապես ապացուցել: Վերջին ժամանակագրության մամուլում, ժողովներում և ակտիվներում բերվեցին բազմապիսի փաստեր, վորոնք վկայում են, վոր շատ կան քանակութեամբ փաստեր, վորոնք վկայում են, վոր շատ կենտրոնական կոմիտեներ և նրանց ղեկավարները չեն ճանաչում իրենց ստորին կազմակերպություններին:

կարևորագույն դործը նշանակալից չափով ավելի լավ հիմքերի վրա դնելու, քան այդ անում եր Աշխօղկոմատի և Ս.Ա.Կ. վարչության գերատեսչական աստիճանով: Իրագործելով այդ կարևորագույն ֆունկցիաները, պրոֆիտիլյունները պարտավոր եյին բանվոր դասակարգի մեջ դաստիարակել տեր ու տնտերների դպացմունք, համապետական նշանակութուն ունեցող աշխատանքի կարևորագույն ճյուղն անմիջականորեն կառավարելու կարողութուն:

Հաստուկ նշանակութիւն ունի մասսաների մասնակցութիւնն աշխատանքի պաշտպանութեան և անվտանգութեան տեխնիկայի կազմակերպման դործում: Միայն սոցիալիզմի յերկրում, բան-վոր դասակարգի դիկտատուրայի յերկրում կարող ե լի-նել այնպիսի դրութիւն, յերբ վերահսկողութեան ֆունկցիա-ններն աշխատանքի սանիտարական ու առողջապահական պայման-ների նկատմամբ, անվտանգութեան տեխնիկայի դրութեան նկատ-մամբ, աշխատանքային որենսդրութեան ճիշտ և լրիւ իրագործ-ման նկատմամբ ամբողջապես հանձնված են հենց իրենց՝ բան-վորական կազմակերպութիւններին իրավասութեանը: Մեր յերկ-րում բանվոր դասակարգը, աշխատավոր մասսաներն արտա-դրութեան միջոցների, ֆաբրիկաների, գործարանների լիիշխան տերերն են: Այդ հաստատում և նաև նրանով, վոր պրոֆմիու-թիւնները, վորպես բանվոր դասակարգի մասսայական կազմա-կերպութիւններ, ընդհանրացնելով մասսաների վործը, կազմա-կերպելով մասսաների ակտիվութիւնը, իրացնելով աշխատա-վորների առաջարկները, ձեռք են բերում աշխատանքի առողջ և կուլտուրական պայմանների տեղծում սոցիալիստական ձեռ-նարկութիւններում: Կարելի՞ յե արդյոք յերևակայել պրոֆ-միութիւններին վորքելիշտե բավարար աշխատանք, առանց բան-վորական մասսան ամենալայն կերպով այդ աշխատանքի մեջ ներգրավելու: Վո՞չ, չի կարելի: Այստեղ ևս, աշխատանքի պաշտպանութեան և անվտանգութեան տեխնիկայի դրվածքում, — սրա վրա մանրամասն կանդ կառնեմ հետագայում, — պրոֆմիու-թենական որդանները խոշոր թերութիւններ ունեն, վորոնք բղիւում են այն բանից, վոր նրանք չեն կարողանում միութեան անդամների լայն ակտիվը ներգրավել այդ աշխատանքի ասպա-րեզը:

Վերջապես, յերրորդ պայմանը, ի որ հնարավորություն է

տալիս ա ղող մեր աշխատանքն ամենաանմիջական կերպով կա-
պելու մասսաների հետ, ստորին վերահսկողությունն և տնտե-
սական և կոոպերատիվ կազմակերպությունների գործունեյու-
թյան նկատմամբ, վորոնց ղեկավարումը մեր կուսակցության
XVII համագումարի վորոշմամբ ղրված և պրոֆմիուլթենական
կազմակերպությունների վրա: Սմեն տեսակի բյուրոկրատական
խեղաթյուրումների, անչարժության, աշխատավորների լայն
մասսաների նկատմամբ ցույց տրվող անհոգի վերաբերմունքի
դեմ պայքարելու գործում հսկայական ուժ և նշանակութուն
ունեցող այդ լծակը մենք չենք ոգտագործել այնպես, ինչպես
պետք է վոր ոգտագործելին մեր պրոֆմիուլթենական կազմա-
կերպությունները: Յեվ առաջին հերթին մեզ վրա, պրոֆմիու-
լթենական կազմակերպությունների ղեկավարներին վրա յե ընկ-
նում այն բանի պատասխանատվությունը, վոր լայն մասսաների
կարիքների նկատմամբ ցույց տրվող այդպիսի բյուրոկրատական
վերաբերմունքի տարրեր դեռևս հաճախ յերևան են գալիս առան-
ձին ստորին կազմակերպությունների ու վարչա-տնտեսական որ-
գանների աշխատանքում:

Պետք է ուղղակի ասել, վոր շատ պրոֆմիություններ առհասարակ մոռացել են, թե դոյություն ունի ՀամԿ(Բ)Կ XXII համագումարի վորոշումը, վորի համաձայն ստորին վերահսկողությունը զբված է պրոֆմիությունների վրա: Յեթե դուք հիշում եք, դեռ 1936 թ. ոգոստոսին «Труд» թերթի խմբագրությունը հարցում ուղղեց մի շարք միությունների կենտկոմների նախագահներին (հացաթխման արդյունաբերության բանվորների միութ. ԿԿ նախ. ընկ. Մաքսիմովին, բրդեղենի արդյունաբերության բանվորների միութ. ԿԿ նախ. ընկ. Նիկիտինային, ավտոմոբիլի արդյունաբերության բանվորների միութ. ԿԿ նախ. ընկ. Չդոբնովին) այն մասին, թե նրանք ինչպես են ղեկավարում մասսայական վերահսկողությունը: Նրանք բոլորն այն ժամանակ խոստովանեցին, վոր մասսայական վերահսկողության ֆունկցիա իրենց պրոֆմիությունները չեն իրագործում: Մի քանի ընկերներ, ինչպես, որինակ, Չդոբնովը, հայտարարեցին. «Այժմ մենք վո՛չ մի ո՞րով չենք թուլացնի այդ կարևոր գործի ղեկավարումը, վոր կուսակցությունը գրել է պրոֆմիությունների վրա»: Գոնե այդպես է գրվել մամուլում, Չդոբնովի կողմից «Труд» լրագրին տրված ինտերվյույի մեջ: Իսկ իրական-

Նոտա՝ մենք բոլորովին այլ բան ենք տեսնում: 1936 թ. սեպտեմբերի 16-ին միության ԿԿ նախագահության նիստում իրոք քննարկվել է այն հարցը, թե «ԳԱԶ» գործարանի գործարկումն ինչ աշխատանք է կատարել աշխատավարձի ու մասսայական վերահսկողության ասպարեզում և թե ինչ դրուժյան մեջ է այդ աշխատանքը Ստալինի անսլան գործարանում ու Մոսկվայի հեծանիվագործարանում: Սակայն, 1936 թ. սեպտեմբերից սկսած մինչև այժմ այդ միության կենտրոնում մասսայական վերահսկողությամբ մոտ 4 միլիոն չի զբաղվել և այդ ԿԿ աշխատողներից մոտ 4 մեկը չի իմանում, թե ինչ է կատարվում այժմ իր ծայրամասում: Գործն ավելի լավ հիմքերի վրա չի դրել նաև ընկ. Նիկիտինան (բրդեղենի արդյունաբերության բանվորների միության ԿԿ), միլը նույնպես չի կատարել հանձն առած պարտավորությունները:

Ահա՛, տեսնում եք, թե ինչպես պրոֆմիտեթնական աշխատողների խոսքերն ու գործերը միմյանց հակասում են: Ձե՞ր մասսայական վերահսկողութիւնը մոտ անցյալում աշխարհն էլ վատ էր դրված: Ձեռնարկութիւններում գոյութիւն ունեւոյին մասսայական վերահսկողութիւնը՝ բրիգադներ, նրանց շուրջը խմբավորվել եր բանվորների, նրանց կանանց և ծառայողների կանանց ակտիւ: Նրանք վատ էին վերահսկում գործի դրութիւնը, ճշգրիտ ճաշարաններում, խանութներում, մանկական հիմնարկներում, հիւանդանոցներում: Գործարկումները նրանց ոգնում էին: Վատ էին աշխատում մի շարք ձեռնարկութիւնների բրիգադները աշխատավարձը ճիշտ հաշվելու և ժամանակին վճարելու գործին վերահսկելու ասպարիզում: Հապա ինչո՞ւ յետո՞ւ աշխատավարձը վերացվել: Վորովհետեւ, ընկերնե՛ր, մասսայական վերահսկողութիւնն վրա նայել են վոչ թե վորպես աշխատանքի մշտական մեթոդի, այլ վորպես ժամանակավոր կամպանիայի վրա: Մինչդեռ մասսայական վերահսկողութիւնն ղեկավարում էր կազմակերպումը աշխատել թիւ կարեւոր դեր էին խաղա խորհրդային, տնտեսական և կոոպերատիւ ասպարատում գոյութիւն ունեցող բոլորոկրատական խեղաթիւրումների դեմ մղվող պայքարում: Հատկապէս անհրաժեշտ է բանվորներին լայն կերպով ներգրավել վերահսկելու բնակարանների դրութիւն, նոր բնակարանային շինարարութիւնն ընթացքի, պոլիկլինիկաների, հիւանդանոցների, մանկամսուրների և կենցաղային բոլոր միտս հիմնարկ-

ների վրա, վերոնք կոչված են սպասարկելու բանվոր դասակարգի կուլտուր-կենցաղային կարիքները:

Այսպիսով, մեղանում կան սլայմաններ այն բանի համար, վերապաշտի լայն մասսաները ներգրավել են պրոֆիտաբլությունների աշխատանքի մեջ, այդ հիմքի վրա ամեն կերպ ամրացնելով մեր կազմակերպությունները, բարձրացնելով նրանց ղեկավար դերը և բարձրացնելով մեր միությունների անդամների հենց լայն մասսաների քաղաքական ու կազմակերպական ինքնագործունեությունը:

ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԱՅԻՆ-ԲՅՈՒՐՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԵԹՈԴՆԵՐԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ ՊՐՈՑԵՍԻՆԻՑՈՒՆՆԵՐԸ ՄԱՍՍԱՆԵՐԻՑ ԿՏՐՎԵՑԻՆ

Մեր պրոֆիտաբլության որդանները, գործարկումներից, միությունների կենսոկոմներից շատերը և ՀԱՄԿՍ-ը, մանավանդ նրա ապարատը, գրասենյակային-բյուրոկրատական մեթոդներով են աշխատում: Պրոֆիտաբլության որդանները և նրանց ղեկավարները դադարել են տեսնել այն բանը, վոր գործնական աշխատանքում ել անհրաժեշտ է ապահովել կապը մասսաների հետ—վորպես վճռողական սլայման մեր ամբողջ աշխատանքի հաջողության, վորպես վճռողական սլայման մեր առաջխաղացություն:

Ընկեր Ստալինը կենսոկոմի վերջին պլենումում արտասանած իր յեղրափակման խոսքում ասել է.

«Ի՞նչ է նշանակում. ճիշտ ղեկավարել:

Այդ բնավ չի նշանակում նստել գրասենյակում և դիրեկտիվներ գրել:

Ճիշտ ղեկավարել—այդ նշանակում է՝

առաջին, դտնել հարցի ճիշտ լուծումը, իսկ ճիշտ լուծում դտնելն անհնարին է առանց մասսաների վորձի հաշվառման, մասսաների, վորոնք իրենց սեփական մեջքի վրա յեն վորձում մեր ղեկավարության արդյունքները.

յերկրորդ, կազմակերպել ճիշտ վորոշման կենսագործումը, վորը, սակայն, չի կարելի կատարել առանց մասսաների կողմից ուղղակի ոգնություն ստանալու.

յերրորդ, կազմակերպել այդ վորոշման կատարման ստու-

գումը, վոր գարձյալ հնարավոր չէ կատարել առանց մասսաների ուղղակի ոգնության:

Իր յեղրափակման խոսքի մի այլ տեղում ընկեր Ստալինն ասում է. «Կապը մասսաների հետ, այդ կապի ամրացումը, մասսաների ձայնին ունկնդրելու սլատրաստականությունը,—աստ թե ինչն է բուլչեկյան ղեկավարությունը սով և անպարտելիություն»:

Պրոֆիտաբլության շատ ղեկավարների հիմնական արտանայն է, վոր մասսաների հետ սերտ կապի իրականացումը նրանք ձեականորեն են հասկանում: Նայեցե՛ք գործարանային կոմիտեյի նախագահի աշխատանքին: Նա կապված է մասսաների հետ: Նրա մոտ գնում են հարյուրավոր բանվորներ, նրան դիմում են ոգնություն ստանալու զանազան կարիքների դեպքում, ամեն տեսակ տեղեկանքներ ստանալու համար: Նա յե վորոշում նպաստի չափն ըստ հիմնադանոցային թերթիկների: Գործարկումում դուք միշտ շատ ժողովրդի կհանդիպեք: Յեվ այնուամենայնիվ գործարկումների շատ նախագահներ ամենևին կապ չունեն մասսաների հետ: Այդ բացատրվում է նրանով, վոր «ընթացիկ աշխատանքը» գործարկումների նախագահներից շատերին կլանում է: Գործարկումի ամբողջ աշխատանքը նրանք ջանում են անձնապես կատարել, չկարողանալով ապահովել գործարկումի ամբողջ կադմի կոլեկտիվ աշխատանքը, չկարողանալով այդ աշխատանքի մեջ գրավել լայն ակտիվը: Դրա հետևանքով, չնայած գործարկումների և տեղիկումների մեծ ծանրաբեռնվածությանը, նրանց աշխատանքը հաճախ քիչ ոգուտ է տալիս: «Ընթացիկ աշխատանքը» նրանց հնարավորություն չի տալիս զբաղվելու պրոֆակտիվով, պրոֆկազմակերպիչներով, նոր կադրեր ուսումնասիրելու և առնցներու գործով, վերջապես միության անդամների տրամադրությունն ուսումնասիրելու գործով, մի խոսքով՝ աշխատելու այնպիսի ձևով, վորպեսզի վոր թե սպասեն, մինչև վոր մարդիկ գան նրանց մոտ, այլ իրենք ոգնություն կազմակերպեն միությունների անդամների համար՝ նրանց կարիքների և կուլտուր-քաղաքական պահանջների բնագավառում: Գործարկումի նախագահը պետք է ամեն որ լինի ցեխում, անսլայման չիվի բանվորների հետ վոր միայն իր մոտ՝ գործարկումում, այլ անմիջականորեն դադարահի մոտ, աշխատանքի տեղում, քանի վոր միայն այդպիսի կապի շնորհիվ կարելի յե իսկապես իմանալ միության անդամների պահանջներն ու կարիքները:

Եւ ամէլի մեծ չափով այս վերաբերում ե ղեկավար պրոֆ-
միութենական որդաններին և նրանց ղեկավարներին: Պրոֆմիու-
թյունների ղեկավար որդանների իսկական բոլշևիկյան վերահսկո-
ղությունն ստորին կազմակերպությունների աշխատանքի նկատ-
մամբ, այդ մի վերահսկողություն ե, վոր բովանդակում ենաւ ղե-
կավարների քաղաքական և դործարարական հատկությունների
ստուգումը, նրանց աշխատանքի ստուգումը, նրանց ոգնություն
ցույց տալը: Մեզանում սրա փոխարեն՝ ստուգումը և ստորին աշ-
խատողներին ոգնություն ցույց տալը մի շարք ղեկավարում փոխա-
րինում են այն բանով, վոր աշխատողներին բոլորակրատիկորեն
թափ են տալիս, անսահման յերկար բաղմաթիւ բանաձևեր են
գրում, առանց հետագա վորէե վերահսկողություն ունենալու
այդ բանաձևերի կատարման նկատմամբ և առանց ոգնություն
կազմակերպելու այնտեղ, վորտեղ այդ հարկավոր ե՝ ընդունած
վորոշումների կատարումն ապահովող պայմաններ ստեղծելու
համար: Ահափասիկ աշխատանքի այդպիսի վոճի մի փայլուն
նմուշ: Մետաղե շինվածքների բանվորների միության կենտկոմի
նախագահ ընկ. Լուկյանովը 1937 թ. փետրվարի 27-ին Ձեւյա-
բինսկի մարզի Մինյարի գործարանի գործարկումի նախագահ
ընկ. Սուլիմովին կանչում ե նախագահության նիստին: Այդ նիս-
տում գործարկումի այդ նախագահին հարկադրում են ղեկուցել
մեկ անդամից հինգ հարցի վերաբերյալ: Ընկ. Սուլիմովի բո-
լոր ղեկուցումների առթիւ նախագահության ընդունած վորո-
շումներն այնքան բնորոշ են կենտկոմի ղեկավարման վոճի տե-
սակետից, վոր յես դրանք միառմի կրերեմ:

Ահափասիկ առաջին հարցը. «Ստախանովյան շարժման և
սոցմրցման մասին»: Այդ հարցի վերաբերյալ վորոշումների մեջ
նախագահությունը գրում ե. «Հանձնարարել կի նախագահու-
թյան անդամ ընկ. Կորնեյեվին, վորը գործուղված ե Մինյարի
գործարանը, բանվորների հաշվետու ժողովներում ղենլու գոր-
ծարկումի նախագահ ընկ. Սուլիմովի անդործունեյության վերա-
բերյալ հարցը»:

Յերկրորդ հարցը նույն այդ նիստում. «Կի Վ պլենումի՝
պրոֆաշխատանքի վերակառուցման վերաբերյալ վորոշումներն ի-
րացնելու մասին»: Վորոշումների մեջ գրում են. «Նախագղու-
չացնել Մինյարի գործարկումի նախագահ ընկ. Սուլիմովին, վոր
յեթե ամենամոտ ժամանակում աշխատանքի վերակառուցման

միջոցներ ձեռք չառնվեն, ապա նրա վերաբերմամբ ձեռք կառնը-
վեն տուժանքների խիստ միջոցներ»: (Ծիծաղ):

Յերրորդ հարցը. «Անդրադիտության և կիսադրադիտության
վերացման ընթացքի մասին»: Վորոշումների մեջ գրված ե.
«Լիազորել ընկ. Կորնեյեվին բանվորական ժողովներում պարզա-
բանելու գործարկումի անդործունեյությունը... և ղենլու գոր-
ծարկումի նախագահ ընկ. Սուլիմովին հեռացնելու հարցը»: (Ծի-
ծաղ):

Չորրորդ հարցը. «Պաշտպանության աշխատանքի ղրության
մասին»: Վորոշման մեջ գրված ե. «Մինյարի գործարանում
պատշաճ ուշադրությունը չեն նվիրել պաշտպանության աշխա-
տանքին»:

Յեւ, վերջապես, հինգերորդ հարցը. «Պրոֆտոմների փոխա-
նակման արդյունքները»: Վորոշումների մեջ գրվում ե. «ՀԱՄԿԽ-ի
հրահանգը և կենտկոմի նախագահության վորոշումը չկա-
տարելու համար... հանդիմանություն անել Մինյարի
գործարանի գործարկումի նախագահ ընկ. Սուլիմովին»:

Այս յեղէլ ե մի որում և միևնույն նիստում: Սրանք իմ կող-
մից հատկապես ընտրված վորոշումներ չեն, սրանք միության
կի աշխատանքի վոճն են, ղեկավարելու վոճը:

Այս բանում համոզվելու համար վերցնենք նույն այդ միու-
թյան կի IV պլենումի վորոշումները: Պլենումում լսում են Բելո-
րեցկի գործարանի գործարկումի նախագահ ընկ. Կուզնեցովի
յերկու հաշվետիությունը. առաջին հարցը՝ «Անդրադիտության
և կիսադրադիտության վերացման աշխատանքի մասին» և յերկ-
րորդը՝ «Ձեռնարկություններում տեղի ունեցող հիմնադրումների
հարցի վերաբերյալ կենտկոմի ցուցումների կատարման մասին»:
Այս հարցի առթիւ վորոշում ե հանվում. «Վորովհետեւ ընկ.
Կուզնեցովը չի կարողացել հաղթահարել անդրադիտության և կի-
սադրադիտության վերացման աշխատանքը, հանձնարարել կի
նախագահությանը բանվորների ընդհանուր ժողովի առջև ղենլու
գործարկումի և նրա նախագահ ընկ. Կուզնեցովի աշխատունակու-
թյան հարցը»: Յեւ յերկրորդ հարցը՝ «Նախագղուչացնել ընկ.
Կուզնեցովին, վոր այն ղեկավում, յեթե նա չապահովի հիմնա-
դրումների նվազեցման աշխատանքը, կենթարկվի դատական
պատասխանատիության»:(Ծիծաղ):

Այս փաստերն իրենք խոսում են այդ կի ղեկավարման վոճի
մասին: Պարզ ե, վոր այդպիսի ղեկավարումը բացարձակապես

վոչինչ չի տալիս ստորին պրոֆիկադմակերպություններին, բացի այն, վոր կազմալուծում է նրանց: Այդպիսի ղեկավարումը վարչարարության ամենավատթար տեսակն է, այդ ծաղր է ստորին պրոֆիկադմակերպություններին և ստորին պրոֆաշխատողներին վերաբերմամբ:

Համարձակ կերպով վստահացնում եմ ձեզ, վոր մետաղե շինվածքների բանվորների միության կենտկոմի նախագահությունն այդ ամենից հետո գործարկումի և ընկ. Կուզնեցովի աշխատունակության հարցն ամենևին չի դրել միության անդամների առջև:

Ողնո՞ւմ է արդյոք ղեկավարման այդպիսի մեթոդը, — յեթե կարելի չէ այն «ղեկավարում» անվանել, — ստորին պրոֆիկադմակերպություններին: Յես կարծում եմ, վոր չի ողնում: Այլևի շուտ ընդհակառակը, ղեկավարման այդպիսի մեթոդը վնաս է բերում, վորովհետև վերարտադրում է վարչարարության վատթարագույն պրակտիկան:

Միությունների կենտրոնական կոմիտեներին ղեկավարները պետք է հետևողական լինեն և հարգեն իրենց վորոշումները: Յեթե դուք գտնում եք, վոր ստորին պրոֆիկադմակերպությունների ղեկավարներն իրենց գործարարական հատկություններով պատշաճ ղեկավարում չեն ապահովում, ապա դոնե այնպես արձանագրեցեք այդ, վորպեսզի և՛ աշխատողին, և՛ կազմակերպությանը հասկանալի լինի, թե ինչ պետք է անել: Իսկ վոր գլխավորն է, ձեր վորոշումները կյանքում կիրառեցեք, այլապես դուք կդադարեք ղեկավար լինելուց, իսկ ձեր վորոշումները կդառնան անպետք խղճանքներ:

Անհրաժեշտ է վճռականապես վերջ տալ «Ժողովացավին», վորը կենդանի խոսքը փոխարինում է թղթով: Տեսե՛ք, թե ինչ է ստացվում: Ընկ. Ռյաբովը, Կենտրոնի ծանր արդյունաբերության կառուցողների միության կենտկոմի նախագահը, 1936 թ. ընթացքում գումարել է 85 նիստ: Ընդունված 1743 վորոշումներից 1215-ը կայացվել են հարցման միջոցով: Վորոշումների կատարման ստուգումն ու կազմակերպումը բոլորովին բացակայում են, և հասկանալի չէ, վոր միության ԿԿ-ի վորոշումներից շատերը, դուցե և շատ կարևորները, մնացել են ողում կախված, չեն հասել մասսաներին և, ինչպես ինքը Ռյաբովն ասում է, կարվել են թղթապանակներում: Պարզ է, վոր այս ամենը չի ողնում պրոֆմիութենական կազմակերպությունների աշխատանք-

քին: Այդ հիվանդությամբ — «Ժողովացավին» պակաս չափով չի տառապում նաև ՀԱՄԿԽ-ը և հատկապես ՀԱՄԿԽ-ի քարտուղարությունը: Այդ ժամանակամիջոցում մեզ մոտ քննարկվել են վոչ թե պակաս, այլ ավելի թվով հարցեր, քան Ռյաբովի մոտ, իսկ ՀԱՄԿԽ-ի նախագահության և քարտուղարության հանած վորոշումների կատարման վերահսկողությունը չափազանց վատ է դրված ՀԱՄԿԽ-ում:

Վատ վիճակի մեջ է ստորին պրոֆմիութենական կազմակերպությունների աշխատանքի ուսումնասիրության դործը: Միությունների կենտկոմների աշխատողների բազմաթիվ չըջադայությունները գեպի ստորին կազմակերպությունները դաստորոյորական բնույթ են կրում և չափազանց քիչ են ողնում ստորին կազմակերպություններին և միության հենց կենտկոմին՝ ուսումնասիրելու դործի դրությունը պրոֆմիութենական կազմակերպություններում:

Ջեկուցման համար պատրաստվելով, յես աչքի անցկացրի միությունների կենտկոմների հրահանգիչների և ՀԱՄԿԽ-ի հրահանգիչների միջանի ղեկուցադրեր: Բոլոր այդ ղեկուցադրերը առավել կամ նվազ լրիվությամբ լուսանկարում են այն, ինչ կատարվում է տեղում: Սակայն դրանց մեջ չեք գտնի ստորին կազմակերպությունների աշխատանքի դժվարությունների վերլուծում: Յեթե ինքներս մեզ հարց տալու լինենք, թե հրահանգիչների չըջադայություններն ինչ չափով ողնեցին ստորին պրոֆմիութենական կազմակերպություններին, ապա ստիպված պետք է լինենք խոստովանելու, վոր տեղերը մեկնած հրահանգիչներից առայժմ գեռ միայն շատ ու շատ քչերն այդպիսի ողնություն իրոք ցույց են տվել ստորին պրոֆմիութենական կազմակերպություններին: Իսկ մի քանիսը նույնիսկ ցանկություն ել չեն ունեցել ողնություն ցույց տալու:

Պրոֆմիութենական մեր ղեկավար որդանների ապարատի դերն ստորին կազմակերպությունների ղեկավարման գործում հսկայական է, և թերազնահատել այդ դերը չի կարելի: Միութենական որդանների ղեկավարությունը և ապարատն ամենից առաջ և ամենից շուտ պետք է ամենախիստ կերպով պահպանեյին պրոֆմիութենական կազմակերպությունների աշխատանքի ղեմկիրատական սկզբունքները, այն է՝ մասսաների առջև հաշվետու լինելը, պրոֆմիութենական որդանի ամբողջ լործունե-

ու թերություններ, նույնպես և միությունների կենտրոնների ու նրանց ղեկավարների աշխատանքում յեղած խոչորադուլն թերությունների քննադատության և ինքնաքննադատության անհրաժեշտ ծավալումը:

Ներքևից ստուգում կատարելու, քննադատությունը և ինքնաքննադատությունը զարգացնելու համար պայմաններ ապահովելու դործում կարևորագույն տեղը պետք է հատկացնել այն բանին, վոր մեր բոլոր որդանները հաշվետու լինեն մասսաների առաջ և լիովին վերականգնվի միության յուրաքանչյուր անդամի անկապտելի իրավունքը՝ ախարվորեն մասնակցելու միութենական կյանքի բոլոր հարցերի քննարկմանը:

Վերջին ժամանակներս համարյա բոլոր ձեռնարկություններում պրոֆմիութենական կազմակերպությունները բոլորովին զաղարեցրել են ընդհանուր ժողովներ գումարելը պրոֆմիութենական աշխատանքի հարցերի շուրջը, — հարցեր, վորոնք հուզում են բանվորական մասսաներին: Պետք է ուղղակի ասել, վոր դործարկումներն ու տեղկումները մինչև վերջին ժամանակներըս ընդհանուր ժողովներ գումարում էին միայն այն դեպքում, յերբ նրանց սեղմում էին վերելից, կամ թե ընդհանուր քաղաքական կամպանիաների հետ կապված հարցերի քննարկման համար: Շատ հազվադեպ էին ընդհանուր ժողովներ գումարվում պրոֆմիութենական հարցերի շուրջը, սոցիալական ապահովագրության, կենցաղի, կուլտուրայի և այլ հարցերի շուրջը:

Գուլեմսկի ձեռնապակու դործարանում վերջին ժամանակներն ախել են կիրառել միության անդամների ցեխային և հերթափոխային ընդհանուր ժողովներ գումարելու ձևը: Սակայն այդ ընդհանուր ժողովների համար ուրիշ ժամանակ չեն գտել, բայց յեթե ճաշվա ընդմիջումը: Տեղական պրոֆմիութենական դեկավարները մոռացել են, ինչպես յերևում է, վոր ճաշվա ընդմիջումը տրվում է նրա համար, վորպեսզի բանվորները կարողանան ճաշել ու հանգստանալ: Անկախ դրանից, հազիվ թե մի ժամը բավական լինի պրոֆմիութենական կյանքի լուրջ հարցերի քննարկման համար:

Հարկավոր է ավելացնել, վոր հարցերը թույլ են նախապատրաստվում, բանվորների առաջարկությունները վատ են գրի առնվում, արձանագրությունները յերկար ժամանակ են ձևակերպվում: Իսկ ամենադժբալորը՝ վոչ վոք չի ստուգում և չի

անհանդատանում այն մասին, վորպեսզի ընդհանուր ժողովներ վորոշումները կենսագործվեն:

Այնուամենայնիվ, այդ պայմաններում ել ընդհանուր ժողովներ հաճախողների թիվը կազմում է աշխատողների 70—80 տոկոսը: Այս վկայում է, վոր բանվորները շահագրգռված են այնպիսի հարցերի քննարկմամբ, ինչպես են անդրադիտության վերացումը, հանգստի տներ ուղարկվողների թեկնածություններին հաստատումը, տեղերի բաշխումը մանկապարտեզներում, պրոֆխմբակների կազմակերպիչների աշխատանքը, միության անդամ ընդունելը և ուրիշ հարցեր: Այժմ պահանջվում է արմատապես փոխել պրոֆմիության անդամների ընդհանուր ժողովներ գումարելու պրակտիկան և ձեռնարկության մեջ ու ցեխում այդ ժողովների համար իսկապես ապահովել պրոֆմիութենական բարձրագույն որդանի դերը՝ պրոֆմիութենական աշխատանքի բոլոր հարցերի լուծման դործում:

Յուրաքանչյուր դործարտեղկումի համար վորպես պարտադիր կանոն պետք է սահմանել պարբերաբար, վոչ պակաս, քան ամիսը մեկ անդամ, տվյալ ձեռնարկության մեջ աշխատող՝ միության անդամների ընդհանուր ժողովների գումարումը:

Այս ամենը շատ ընկերների տարրական բան կարող է թվալ: Բայց պետք է ուղղակի ասել, վոր հենց այդ տարրական բանն է, վոր պակասում է պրոֆմիութենական կազմակերպությունների աշխատանքում: (Չայնեյ՝ ձիշտ է): Յեթե պրոֆմիութենական աշխատողներն ավելի հաճախակի լսեն ճամարտությունը բանվորներից, այդ կողմի վերացնելու այն թերությունները, վորոնք մեզ մոտ դեռևս շատ են:

Գլխավորը, վոր պահանջվում է, այդ ընդհանուր ժողովներում ընդունված վորոշումների կենսագործումն ապահովելն է: Գործարկումներն ու տեղկումները պետք է սովորեն հարգել ընդհանուր ժողովների վորոշումները և հիշեն, վոր այդ վորոշումների կատարումն իրենց ուղղակի և անմիջական պարտականությունն է: Ինձ թվում է, վոր վորոշումների կատարումն ստուգելու լավագույն յեղանակը կլինի, յեթե յուրաքանչյուր ընդհանուր ժողովի սկզբում դործարկումն անպայման հաղորդել նախորդ ժողովի վորոշումների կատարման մասին: Նույն այս պրակտիկան պետք է կիրառել նաև դործարկումների և տեղկումների, մարդկումների նախադասությունների, միությունների կենտրոնների նիստերում: Այդպիսի

կարգն անպայման կուժեղացնի պատասխանատվութիւնը միութենական որդանների վորոշումների կատարման համար: Ընդհանուր ժողովների գումարումը կուժեղացնի հաշվետվութիւնն ու կատարման ստուգումը և ամբողջ պրոֆմիութենական աշխատանքի աշխուժացման, պրոֆկադմակերպութիւն հեղինակութեան բարձրացման ու պրոֆմիութիւնները մասսաներին մոտեցնելու հզոր գործիքը կհանդիսանա:

ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼ ԲՈԼՇԵՎԻԿՅԱՆ ԶԳՈՆՈՒԹՅՈՒՆԸ—ՄԵՐ-ԿԱՑՆԵԼ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԲՈԼՈՐ ԹՇՆԱՄԻՆԵՐԻՆ

Ընկերներ: Պրոֆմիութիւնները աշխատանքի խորրադույն թերութիւնները, վորոնց արտահայտութիւնն են մասսաներից կտրված լինելը, բանվորների ու ծառայողների կուլտուր-կենցաղային կարիքները բավարարող տնտեսական և պրոֆմիութենական որդանների աշխատանքում յեղած բյուրոկրատական խեղաթյուրումներին անտարբեր վերաբերմունք ցույց տալը, հասցրին այն բանին, վոր պրոֆմիութենական որդանները չկարողացան բաց անել վնասարարութիւնները սոցիալական ապահովագրութիւն, աշխատանքի պաշտպանութիւն գործում, բնակարանային-կենցաղային հարցերում: Այս բանի ուղղակի հետևանքն է հանդիսանում մեր մի շարք պրոֆմիութենական որդանների, այդ թվում նաև ՀԱՄԿԽ-ի ապարատի ղեկի խճողումը դասակարգայնորեն թշնամի տարրերով ու ժողովրդի թշնամիներով՝ տրոցկիստական և աջ վնասարարներով ու գիվերսանտներով: Ներքդործողկոմատի որդանների կողմից ձերբակալվեցին ժողովրդի թշնամիներ՝ Ժարիկովը (յերկար ժամանակ ՀԱՄԿԽ-ում վարում էր ոտարերկրյա բանվորների բյուրոն), Կոտովը (մինչև 1936 թ. վարում էր ՀԱՄԿԽ-ի սոցիալական ապահովագրութիւն բյուրոն), Անտոզինը (գիտահետազոտական ինստիտուտի գիրեկտորի տեղակալն էր), Միլյուտինը («Вопросы страхования» ժուռնալի խմբագիրն էր):

Մեր բարհոգութիւնը, քաղաքական կուրութիւնը և բուլ-լետիկյան զգոնութիւն բացակայութիւնը, միջանի պրոֆմիութենական աշխատողների խոսակցութիւններն այն մասին, թե պրոֆմիութենական ապարատում վնասարարներն անելիք չունեն, թշնամիներին հնարավորութիւն տվին անպատիժ կերպով, մի շարք տարիների ընթացքում իրենց կեղտոտ գործերը կատարե-

լու: Իհարկէ, ՀԱՄԿԽ-ի ապարատի մեջ ժողովրդի այդ թշնամիների թափանցելու հանցանքը, քաղաքական պատասխանատվութիւնն ընկնում է ՀԱՄԿԽ-ի ղեկավարութիւն վրա և առաջին հերթին իմ վրա, վորպես ՀԱՄԿԽ-ի առաջին քարտուղար:

Ժողովրդի թշնամիները, Փաշիստական վարձկանները՝ կապիտալիզմի տրոցկիստական և աջ ռեստավրատորները սողոսկել էին նաև ղեկավարութիւն մեջ և միջանի միութիւնների կենտրոնական կոմիտեների մեջ՝ ղեկավար աշխատանքի: Այսպես, Դոնրասի կոբաս-քիմիական արդյունաբերութիւն միութիւն Կի նախագահն էր տրոցկիստական վնասարար Գիլբուրդը: Նա ըստ ելութիւն քայքայեց միութիւն աշխատանքը, վնասում էր սոցիալական ապահովագրութիւն և աշխատանքի պաշտպանութիւն բնագավառում:

Յես այստեղ պետք է ասեմ, վոր այդ միութիւն Կի աշխատանքում գոյութիւն ունեցող խորրադույն այլանդակութիւնների մասին և մասնավորապես Գիլբուրդի աշխատանքի մասին ՀԱՄԿԽ-ում մենք ազդանշաններ ունեցինք արդեն 1935 թվին: Բայց այդ ազդանշաններին քաղաքական նշանակութիւն չտրվեց: Այդ միութիւն Կի աշխատանքում ՀԱՄԿԽ-ի բաց արած այլանդակութիւնների հարցը հանձնվեց միութիւն Կի պլենումի քննող-նախագահութիւն նիստին դնելու: Միութիւն Կի պլենումում Գիլբուրդը կարողացավ կոծկել իր գործունեյութիւնը և շարունակեց վնասարարական աշխատանքը մինչև վերջին ժամանակները:

Ներքդործողկոմատի որդանները ձերբակալել են Կոլոտիլովին՝ տարրական և միջնակարգ դպրոցների աշխատողների միութիւն Կի նախագահին: Այդ վնասարարի քայքայիչ աշխատանքի վրէժը հետևանքներն են մինչև որս պարզված մեր կողմից:

Պրոֆմիութիւնների ապարատի ղեկավար ողակների խճոյվածութիւնը, անշուշտ, դրանով չի սպառվում: Այս ամենը մեր ղեկավար որդանների մեջ դասակարգային թշնամու թափանցման միայն առանձին փաստերն են, վորոնք հայտաբերված են առանց հատուկ դժվարութիւն: Նույն բանն այս կամ այն չափով նկատվում է և մի շարք այլ միութիւնների կենտկոմներում, նաև մարդային կոմիտեներում: Որինակ, բարձրագոյն դպրոցների և գիտահետազոտական հիմնարկների աշխատողների միութիւն Կի

գծով մենք ունենք մի շարք մարդային կոմիտեներ՝ Լենինգրա-
դում, Գորկիում, Մինսկում, Նովոսիբիրսկում, վորտեղ հեռաց-
ված են կուսակցությունից և ձերբակալված են յերկրամասային
կոմիտեների նախագահները: Դասակարգային թշնամիներով
խճողվել եր փոստի աշխատողների միության Ազով-Սևծովյան
յերկրամասի կոմիտեյի ապարատը: Ժողովրդի թշնամիներով մեծ
չափով խճողվել եր Վորոշիլովի անվան յերկաթուղու աշխատող-
ների պրոֆմիության վարչությունը: Նույնպիսի գրություն մենք
ունենք երկաթուղային միության Ազով-Սևծովյան յերկրամասա-
յին կոմիտեյում, վորը գլխավորում եր տրոցկիստուհի Ուստի-
նովան:

Այս փաստերը վկայում են այն մասին, վոր մի շարք պրոֆ-
միութենական կադմակերպություններում բողջելիյան զգոնու-
թյունը կորցրել են, այն մասին, վոր շատ ղեկավարներ այնպիսի
մարդիկ դուրս յեկան, վորոնց խաբել ե դասակարգային թշնա-
մին: Անհանդուրժելի քաղաքական կուրությունը, անհողություն-
ը, քաղաքական հատկությունների ստուգման և մարդկանց վե-
րահսկողության բացակայությունն իրականում զրկեցին մեզ
թշնամիներին և նրանց հանցավոր գործերն իր ժամանակին մեր-
կացնելու հնարավորությունից:

ՊՐՈՖՄԻՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԸ ՎԵՐԱՑՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Թույլ ավելի կանգ առնել պրոֆեսիոնալ միությունների խոր-
հուրդների հետագա գոյություն հարցի վրա: Միջմիութենական
որդանները մեծ դեր խաղացին խորհրդային պրոֆշարժման ամ-
բացման ու զարգացման գործում: Այդ դերն առանձնապես մեծ
եր բանվորներին քաղաքացիական պատերազմի ճակատների հա-
մար մոբիլիզացիա անելու գործում, պարենավորման ջոկատներ
կադմակերպելու գործում: Վերականգնման ու վերակառուցման
ժամանակաշրջաններում պրոֆմիությունների խորհուրդները կա-
տարում եյին կարևորագույն աշխատանք, պրոֆմիութենական
որդաններին ոգնություն ցույց տալով միության անդամների
սպասարկման գործում: Այդ աշխատանքն առանձնապես անհրա-
ժեշտ եր մինչև միությունների ապախոչորացումը, յերբ կենտրո-
նական կոմիտեներն ի վիճակի չեյին ապահովելու ստորին կադ-
մակերպություններին ցույց տրվելիք մշտական ղեկավարությու-

նը և ոգնությունը: Բայց այժմ, յերբ միությունների կենտկոմ-
ներն ապախոչորացված են և մոտեցված են իրենց ծայրամասե-
րին, յերբ բարձրացված ե նրանց դերը միության անդամների
սպասարկման գործում, մենք ավելի ու ավելի յենք հանդիպում
հակասությունների պրոֆխորհուրդների, միությունների կենտ-
կոմների և նրանց տեղական օրգանների աշխատանքում: Պրոֆ-
խորհուրդները ձգտում են փոխարինել միությունների մարդային
և կենտրոնական կոմիտեներին, միջամտում են միությունների
կենտկոմների ոպերատիվ ղեկավարման գործին: Առաջ ե դալիս
զուգահեռականություն աշխատանքի մեջ, վորը մեծ շփոթություն
ե մտցնում ստորին միութենական կադմակերպությունների դե-
կավարման գործում:

Իսկ ամբողջ կենսաթոշակային գործը Սոցիալական ապահո-
վագրության ժողկոմատին հանձնելու վերաբերյալ՝ Ժողկոմխորհի
վերջին վորոշման հետևանքով պրոֆխորհուրդների իրավասու-
թյան տակ մնաց ընդամենը աշխատանքի միայն յերկու բնագա-
վա՝ տեղական նշանակություն ունեցող հանգստի տների ու սա-
նատորիանների կառավարումն ու նրանց շինարարությունը, նույն-
պես և այն, վոր պետք ե ստուգել, թե կուսակցության, կառա-
վարության ու ՀԱՄԿՍ-ի վորոշումներն ինչպես են կատարվում
միութենական մարդային կոմիտեների ու ստորին պրոֆմիութե-
նական կադմակերպությունների կողմից:

Այն բանի ստուգումը, թե կուսակցության, կառավարության
և ՀԱՄԿՍ-ի վորոշումներն ինչպես են կատարվում միություննե-
րի գործարկումների և մարդային կոմիտեների կողմից, պետք ե
լիովին իրադործեն միությունների կենտկոմները:

Ինչ չափով վոր պրոֆմիությունների խորհուրդները ներկա-
յումս միությունների կենտկոմների աշխատանքը կրկնող կադմա-
կերպություններ են հանդիսանում, նրանց գոյությունը վո՛չ մի
բանով չի արդարացվում: Այդ պատճառով ել ՀԱՄԿՍ-ի նախա-
դահությունը առաջարկություն ե մտցնում պլենում միջ-
միութենական օրգանները վերացնելու մասին: (Ձայ-
նե՛ր՝ ձիշտ ե: Ծափահարություններ): Ինչպես յերե-
վում ե, ձեր ծափահարությունները նշանակում են, վոր դուք
համաձայն եք ՀԱՄԿՍ-ի նախադահության առաջարկին: (Ծափա-
հարություններ: Ձայնե՛ր՝ ինչպե՛ս առաջարկ ե: Ձի՛ կարելի,
արդյոք, մի քիչ չուտ անել այդ): Ի՞նչպես վարվել տեղական
նշանակություն ունեցող հանգստի տների և սանատորիանների

հետ: Մեխանիկորեն բաժանել հանգստի տները միությունների կենտրոնական կոմիտեների վրա՝ չի կարելի: (Ձայնը՝ շփշտ է:) Մենք դրանով խիստ ծանր դրության մեջ կգնեցինք այն միությունների կենտրոնները, վորոնք, յեթե կարելի չե այսպես արտահայտվել, սակավագուր միություններ են՝ ըստ միության միավորած անդամների քանակության և ըստ իրենց բյուջեյի: Ակներև է, վոր հանգստի տների մի մասը հարկ կլինի հանձնել վորոշ միությունների կենտրոնների, իսկ հանգստի տների մյուս մասի համար—կազմակերպել համապատասխան տնտեսական միավորում, վորը հարկ կլինի յենթարկել ՀԱՄԿԽ-ին, վորպեսզի դրանով իսկ ստեղծվեն պայմաններ բոլոր պրոֆմիություններին ավելի լրիվ սպասարկելու համար:

Ընկերներ: Թույլ տվե՛ք կանգ առնել պրոֆմիութենական աշխատանքի առանձին բնադավառների վորոշ բնութագրման վրա:

ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑԵԼ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ՄԱՍՍԱՆԵՐԻ ԼՍՅՆ ՆԵՐԳՐԱՎՄԱՆ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ

Նախ և առաջ խոսենք սոցիալական ապահովագրության բնագավառի աշխատանքի մասին: Կասկած չկա, վոր սոցիալական ապահովագրությունը պրոֆմիություններին հանձնելուց հետո կան վորոշ բարելավումներ այդ գործի ընդհանուր դրվածքում: Այդ բարելավումներն արտահայտվում են այն բանում, վոր սոցիալական ապահովագրության աշխատանքը փոխադրվել է ձեռնարկությունները: Վճարման կետերն անմիջականորեն ձեռնարկություններում կազմակերպելը՝ տերիտորիալ ապահովագրական դրամարկների փոխարեն, հնարավորություն տվեց ավելի լավ սպասարկելու բանվորներին ու ծառայողներին: Այնուամենայնիվ, ինչպես յես վերը նշեցի, խոշոր թերություններ կան սոցիալական ապահովագրության գործը պրոֆմիությունների կողմից յուրացնելու ասպարեզում: Պրոֆմիությունները չկարողացան հասնել հիմնականին՝ ներգրավելու բանվորներին ու ծառայողներին սոցիալական ապահովագրության կառավարման և հսկայական միջոցների ծախսման վերահսկողության գործի մեջ:

Բանվորների ու ծառայողների լայն մասսաների առաջ հաշվետու լինելու գործի բացակայությունը չեր կարող չառաջացնել

աշխատանքի մեջ անլերահսկողականություն, և ստեղծվեց մի իրադրություն, վորը հնարավորություն տվեց ամեն տեսակ ժուլիկների ու խաբեբանների խցկվելու սոցիալական ապահովագրության ապարատը: Վերցրե՛ք Ուկրաինական գործը, վորտեղ հայտնի ժուլիկներն Ուկրաինական պրոֆսոբհրդի նախագահության աչքի առջև մի շարք տարիների ընթացքում գողանում և փչացնում էյին պետական միջոցներից հսկայական գումարներ: Միջոցների վատնում և փչացում տեղի չե ունեցել պրոֆմիությունների Լենինգրադի, Բելոռուսիայի, Կուրսկի և Ուդեսսայի խորհուրդներում: Աշխտողկոմատից ՀԱՄԿԽ-ի ապարատի մեջ հաջողվել է քոչել վնասաւարդելու Կոտովին, վորն ոգտվելով մեր քաղաքական գեղնության թուլացումից, մի շարք տարիների ընթացքում միլիոնավոր ռուբլիներ է ցրել տվել այնպիսի նպատակների համար, վորոնք վոչ մի առնչություն չունեն աշխատավորների կարիքների հետ:

ՀԱՄԿԽ-ի նախագահությունը դատել է մի հանձնաժողով, վորը պետք է մանրամասնորեն պարզի, թե Կոտովին ինչ ձևով և ինչի վրա յես ցրել տվել միջոցները և ով է յեղել նրա գործակիցը: Սակայն յես պետք է ասեմ, վոր այդ չի վերացնում ՀԱՄԿԽ-ի նախագահության վրայից քաղաքական պատասխանատվությունը՝ Կոտովին վերաբերմամբ թույլ տրված բերանբացության համար: ՀԱՄԿԽ-ն ուներ Կոտովին մերկացնելու բոլոր հնարավորությունները, յեթե վոր միջանի միլիարդ բյուջե ունեցող տնտեսության ընդունումը Աշխտողկոմատից իր ժամանակին մեքենաբար, ձևականորեն չկատարեր: Անցնելով ՀԱՄԿԽ-ի ապարատի մեջ՝ ժողովրդի թշնամի Կոտովը չարունակել է զբաղվել սխալ պլանավորումով, անց է կացրել սանատորիաների շինարարության վնասարարական կազմակերպում, խառնաշփոթել և հաշվառումն ու հաշվետվությունը: Այդպիսի փաստեր կարող էյին տեղի ունենալ սոցիալական ապահովագրության աշխատանքում հաշվետվության և վերահսկողության բացակայության հետևանքով միայն, քաղաքական այն անհոգության հետևանքով միայն, վորով ՀԱՄԿԽ-ը և բոլոր պրոֆմիութենական օրգանները մոտեցել են այնպիսի հսկայական և կարևոր մի գործի, ինչպիսին սոցիալական ապահովագրությունն է:

Թույլ տվե՛ք այժմ համառոտակի կանգ առնել այն խնդիրների վրա, վորոնք մեր առջև ծառացած են սոցիալական ապահովագրության բնագավառում:

Ժողովրդի 1937 թ. մարտի 23-ի վորոշումը «Պետական սոցիալական ապահովագրության բյուջեից միջանի ծախսեր հանելու և ապահովագրական մուծումների դրույքը փոխելու մասին», ե՛լ ավելի բարձրացնելով միությունների կենտրոնական կոմիտեների ինքնուրույնությունը սոցիալական ապահովագրության միջոցները ծախսելու դործում, հնարավորություն է տալիս զգալիորեն բարելավելու բանվորների ու ծառայողների սպասարկման աշխատանքը: Ապահովագրական մուծումների դրույքի փոխումը, ինչպես և առողջապահության, կենսաթոշակների և այլնի համար կատարելիք փոխանցումներից ազատվելն ավելացնում է անմիջականորեն պրոֆմիությունների կողմից ըստ 1937 թ. սոցիալական ապահովագրության բյուջեի ծախսվող միջոցները 1.500 միլիոն ուրբլով և ապահովում է հղիության ու նորածինների խնամքի համար հատկացվելիք նպաստների ծախսերի բարձրացումը մինչև 1.145 միլիոն ուրբլով՝ 1936 թ. 553 միլիոն ուրբլով հանդես:

Հանգստի տների և սանատորիաների ուղեգրերի համար նախազեւած է 776 միլիոն ուրբլի՝ անցյալ տարվանից 54 տոկոսով ավելի: Այս տարի մենք հնարավորություն կունենանք հանգստյան տներն ուղարկելու 2.162.000 բանվոր ու ծառայող՝ 1936 թ. 1.700.000-ի հանդես: Սանատորիաները կուղարկենք 413.000 մարդ՝ 1936 թ. 230.000-ի հանդես: Այդ հնարավորություն կտա հանգստի տներում ավելի լավ սպասարկելու բանվորների պահանջարկները:

1937 թվականի պլանով նախատեսված է պիոներական ճամբարների և մանկական սանատորիաների ծախսերն ավելացնել մինչև 128 միլիոն ուրբլի՝ 1936 թ. 62 միլիոն ուրբլով հանդես, արտադարձական սպասարկման ծախսերը՝ 40 միլիոն ուրբլի՝ 16 միլիոն ուրբլով հանդես:

Սոցիալական ապահովագրության աշխատանքի դրվածքը բարելավելու և 3 հազարից ավելի բանվորներ ունեցող ձեռնարկությունների գործարկումների ինքնուրույնությունն ուժեղացնելու համար պետք է առանձնացնել սոցիալական ապահովագրության ինքնուրույն բյուջեներ, իսկ մնացած ձեռնարկություններում մտցնել նախահաշիվներ: Այդպիսի կարգը հնարավորություն կտա սոցիալական ապահովագրության բյուջեի քննարկման դործի մեջ ներգրավել բանվորների լայն մասսաներին, վորոնք և պետք է վորոշեն, թե ինչպես պետք է ոգտագոր-

ծենք սոցիալական ապահովագրության միջոցները: Յեթե միության անդամների լայն մասսաներն իմանան, թե ինչի վրա յեն ծախսվելու սոցիալական ապահովագրության միջոցները, ապա նրանք կհետաքրքրվեն, թե ինչի վրա և ինչպես են փաստորեն ծախսվում միջոցները: Գործարկումները պետք է սխտեմատիկորեն հաշիվ տան մասսաներին միջոցների ծախսման մասին:

Պետք է այնպես վերակառուցել սոցիալական ապահովագրության աշխատանքը, վորպեսպի ապահովվի միության անդամների լայն մասսաների մասնակցությունն այդ գործում և նրանց վերահսկողությունը միջոցների ծախսման վրա:

Գործարկումներին և տեղիումներին կից սոցիալական ապահովագրության խորհուրդներ կազմակերպելը կարող է զգալի չափով ապահովել այդ խնդրի լուծումը: Սոցիալական ապահովագրության խորհուրդների աշխատանքի փորձը միջանի ձեռնարկություններում դրական արդյունքներ է տալիս:

Թերևս ամենից հետաքրքրականը Կոլմենսկի՝ Կուլբիչևի անվան գործարանի սոցիալական ապահովագրության խորհրդի աշխատանքի փորձն է: Պետք է ասել, վոր շատ ձեռնարկություններում սոցիալական ապահովագրություն դոյություն ունի դեռևս ձեռնարկներին: Նրանց աշխատանքի լուրջ արդյունքներ չկան: Կուլբիչևի անվան գործարանն այդ տեսակետից բացառություն է կազմում: Կոլմենսկի՝ Կուլբիչևի անվան գործարանի ապահովագրական խորհուրդն ընտրվել է ընդհանուր ցեխային Ժողովներում և հաստատված է գործարկումի պլենումի կողմից: Ոորհուրդն իր աշխատանքում հենվում է ապահովագրական պատվերակների ակտիվի վրա, վորոնք 204 հոգի յեն, և աշխատանքի պաշտպանության հանրային տեսուչների վրա՝ 100 հոգի: Ապահովագրական պատվերակները խորհուրդների ղեկավարությունում վերահսկողություն են կատարում տանը, ընկերական ոլնություն են ցույց տալիս հիվանդացածներին, այցելում են հիվանդներին հիվանդանոցում, ցեխերում հայտարարում են հանգստի տներն ու սանատորիաներն ուղարկվելու կարիք ունեցող անձերին, վորոնց թեկնածություններն այնուհետև հաստատվում են պրոֆխմբակների, ցեխային կոմիտեների և գործարկումի կողմից: Հասարակայնությունը հանձնա ապահովագրական պատվերակների, հանձնա ապահովագրական խորհրդի՝ զգալիորեն կանոնավորեց ուղեգրերի ոգտագործումը:

Ապահովագրական խորհրդի նիստերում քննարկվում են

գործարանի բանվորների համար կարևորագույն նշանակություն ունեցող հարցեր՝ հիվանդանոցների և մանկամսուրների շինարարության ընթացքը, մանկամսուրների և մանկապարտեզների ցանցի ընդարձակումը, նոր վիրաբուժական կորպուսի և ծննդաբերական տան շինարարության վրա աղղանշանի պոստերի կազմակերպումը, հիվանդացության և տրավմատիզմի ուսումնասիրությունը:

Ինչպես տեսնում եք, այս ամենը կենսական այնպիսի հարցեր են, վորոնցով բանվորները սաստիկ շահագրգռված են:

Հիվանդացությունների պատճառներն ապահովագրական խորհուրդների կողմից ուսումնասիրվելիս մշակվել են հիվանդանոցային թերթիկներն ըստ առանձին բժշկիների: Պարզվել է հետաքրքրական մի պատկեր. վորքան ավելի մեծ թվով բժշկիներ են բուժում միևնույն հիվանդին, այնքան ավելի մեծ է հիվանդության տևողությունը: Ահա, որինակի համար կվերցնեմ այն տվյալները, վոր կան ապահովագրական խորհուրդում գերիպի վերաբերյալ: Յեթե հիվանդին բուժում է մեկ բժիշկ, ապա նա հիվանդ է լինում միայն 5,2 օր, յեթե յերկու բժիշկ՝ 9,2 օր, յեթե յերեք բժիշկ՝ 14,1 օր: Նույնն է պատկերը բոլոր մյուս հիվանդությունների վերաբերյալ: Սուր-ստամոքսային հիվանդություններից մեկ բժիշկի մոտ բուժվողը հիվանդ է լինում միջին հաշվով 8,4 օր, յերեք բժիշկների մոտ բուժվողը՝ 14 օր: Այս տվյալների ուսումնասիրության հետևանքով ապահովագրական խորհուրդը, վորին մասնակցում են նաև բժիշկներ, գործարկումի ձեռքով միջոցներ ձեռք առալ, վորպեսզի հիվանդացածները բուժվեն մեկ բժիշկի մոտ:

Ապահովագրական խորհուրդը մեծ աշխատանք կատարեց բժիշկների հիմնական մասսային հիվանդությունների ու տրավմատիզմի դեմ մղվող պայքարի մեջ ներգրավելու համար: Դրա հետևանքը յեղավ այն, վոր հիվանդությունները և տրավմատիզմը նվազեցին: Յեթե 1936 թվի սեպտեմբերին 100 ապահովագրվածի համար ժամանակավոր անաշխատունակության գծով վճարվեց 104,6 օր, ապա այն բանից հետո, յերբ ապահովագրական խորհուրդներն սկսեցին հիվանդությունների ուսումնասիրման և հիվանդությունների կանխման աշխատանքը, ժամանակավոր անաշխատունակությունն իջավ 100 աշխատողի համար հոկտեմբերին՝ 64,7-ի, նոյեմբերին՝ 61,5-ի և դեկտեմբերին՝ 61,4-ի, 1937 թ. հունվարին՝ 63,4-ի, փետրվարին՝

62,0-ի, մարտին՝ 68,7-ի: Կորումենսկի գործարանում հիվանդությունները 1936 թ. համեմատությամբ 1917 թվին զգալիորեն նվազել են շնորհիվ ապահովագրական խորհուրդի աշխատանքի, վորի մեջ նա կարողացավ ներգրավել միության անդամներին և բժշկական հասարակայնությանը:

Զգալիորեն նվազեց նաև տրավմատիզմը: 1936 թ. I յեռամսյակում վնասվածքի 425 դեպք է յեղել, իսկ 1937 թ. I յեռամսյակում՝ 251 դեպք, ըստվորում բանվորների թիվը 1936 թվի I յեռամսյակի համեմատությամբ ավելացել էր 1.770-ով:

Հարկավոր է, վոր գործարկումները և տեղկումները և ցեխկումները, նույնպես և միությունների կենտրոնական, մարդային կոմիտեներն ուղղորդությամբ վերաբերվեն ապահովագրական խորհուրդների աշխատանքին և ռժանդակեն նրանց:

Արդեն գործող ապահովագրական խորհուրդների աշխատանքի փորձը ցույց տվեց, վոր նրանք ոգնում են ներգրավելու բանվորների և ծառայողների ու բժշկական հասարակայնության ակտիվը սոցիալական ապահովագրության հարցերի լուծման մեջ և նպաստում են աշխատավորների սպասարկման բարելավմանը:

Գործարկումներին ու տեղկումներին կից սոցիալական ապահովագրության խորհուրդները պետք է ընտրվեն ապահովագրական պատվիրակների ընդհանուր ժողովներում և հաստատվեն գործարկումների ու տեղկումների պլենումների կողմից: Սոցիալական ապահովագրության խորհուրդների հիմնական ֆունկցիաները պետք է լինեն՝ բանվորների ու ծառայողների ժամանակավոր անաշխատունակության ժամանակ տրվելիք սոցիալական ապահովագրության նպաստների չափի սահմանումը, սանատորիաներ ու հանգստի տներ ուղարկելը, բանվորների ու ծառայողների յերեխաներին մանկամսուրներ, մանկապարտեզներ, պիոներական ճամբարներ ուղարկելը, հիվանդանոցային թերթիկներ տալու վերահսկողության կազմակերպումը, մանկական հիմնարկների, հիվանդանոցների, պոլիկլինիկաների աշխատանքի վերահսկողությունը:

Սոցիալական ապահովագրության բնագավառում ամենակարևոր խնդիրներից մեկը աշխատավորներին սանատորիաներով և հանգստի տներով սպասարկելու գործի զգալի բարելավումն է: Ուղեգրերի բաշխումը մեզ մոտ անբավարար է գրված: 1936 թվի 9 ամիսների հաշվետու տվյալները ցույց են տա-

լիւս, վոր չի ոգտագործվել հանգստի տների 10 · 230 ուղե-
գիր, սանատորիաների 833 ուղեգիր, բանվոր յերիտասարդու-
թյան հանգստի տների 312 ուղեգիր, յերեխաների հանգստի
տների 1407 ուղեգիր և մանկական սանատորիաների 327 ուղե-
գիր: Չոգտագործված ուղեգրերի արժեքն է 2 · 700 · 000 ռուբլի:
Ի՞նչ է, ընկերներ, միթե մենք մարդ չունենք հանգստի տներն
ու սանատորիաներն ուղարկելու:

Այս ի՞նչ խայտառակ յերևույթ է: Սա վոչ մի բանով չի
կարելի արդարացնել: Այս փաստը վկայում է, վոր պրոֆմիու-
թենական կադմակերպությունների կողմից հանցավոր արհամար-
հական վերաբերմունք է ցույց տրվում դեպի միության անդամ-
ների կարիքները: Մի կողմից՝ քամուն է տրվել 2 · 700 · 000 ռուբ-
լի, իսկ մյուս կողմից՝ ուղեգրերի պակասության պայմաննե-
րում նրանց այդպիսի հսկայական քանակությունը չի ոգտա-
գործվել: Այս ամենահրեշավոր բյուրոկրատիզմ է:

Ահա տվյալներն ըստ առանձին միությունների կենտրոնա-
կան կոմիտեների:

Վոսիու և պլատինի հանույթի միության ԿԿ-ում չի ոգտա-
գործվել սանատորիաների 46 ուղեգիր, հանգստի տներ՝ 133:

Արևելքի ու Հեռավոր-Արևելյան յերկրի յերկաթուղիների
բանվորների միության ԿԿ-ում չի ոգտագործվել հանգստի տնե-
րի 1135 ուղեգիր և սանատորիաների 48 ուղեգիր:

ՌիՅՄՍՀ տարրական և միջնակարգ դպրոցների աշխատողնե-
րի միության ԿԿ-ում չի ոգտագործվել սանատորիաների 23 ու-
ղեգիր ու հանգստի տներ 219 ուղեգիր և այլն:

Հենց այդ միևնույն ժամանակ միության տասնյակ հազա-
րավոր անդամներ չեն բավարարվում անհրաժեշտ բուժումով ու
հանգստով: Այդպիսի խայտառակ դրության հիմնական պատ-
ճառը մշտական վերահսկողության բացակայությունն է հասա-
րակայնության կողմից: Այդ է գլխավորը:

Ուղեգրերը լրիվ չոգտագործելու վրա մեծ ազդեցություն է
գործում նաև այն հանգամանքը, վոր միությունների կենտրո-
նական կոմիտեներն ուղեգրերն ուչ են ուղարկում գործարկոմ-
ներին և անբավարար է սանատորիաներն ուղարկվող հիվանդնե-
րի ընտրությունը: Լինում են դեպքեր, յերբ հիվանդներին վե-
րադարձնում են կուրորտից վորպես անհամապատասխան հիվան-
դի: Այդ պատճառով հարկավոր է ուժեղացնել վերահսկողու-

թյունն ընտրող հանձնաժողովների աշխատանքի վրա, ձգտելով
ամրացնել նրանց կազմը վորակյալ բժշկական աշխատողներով:

Սոցիալական ապահովագրության բնագավառում այժմ հար-
կավոր է բոլոր կադմակերպությունների ուղադրությունն առանձ-
նապես դարձնել ֆինանսական դիսցիպլինայի ամրացման վրա.
այդպիսի դիսցիպլինան կապահովեր սոցիալական ապահովագրու-
թյան բոլոր միջոցների եֆֆեկտիվ ոգտագործումը: Հարկավոր
է անխնա պայքար պետական միջոցների հափշտակման ու փչաց-
ման դեմ, հարկավոր է մշտական պարբերական հաշվետվություն
մասսաների առջև, պետք է ուժեղացվի վերահսկողությունը և
ապահովի սոցիալական ապահովագրության միջոցների ծախս-
ման լուրջ վերստուգումը:

Պրոֆմիությունների սոցիալական ապահովագրության ապա-
րատներից պետք է արտաքսվեն բոլոր ժուրիկները, վնասարար-
ները, բյուրոկրատները, այն մարդիկ, վորոնք արժանի չեն
քաղաքական վստահության և անընդունակ են գործով ապահո-
վելու բանվորների ու ծառայողների կարիքների բավարարման
խսկական հոգացողությունը: Յուրաքանչյուր պրոֆմիութենա-
կան աշխատող պետք է հիշի, վոր պրոֆմիությունների հեղինա-
կությունը մասսաների մեջ կախված կլինի այն բանից, թե
կույթյունը մասսաների մեջ կախված կլինի այն բանից, թե
պրոֆմիությունն ինչպես է պայքարում սոցիալական ապահովա-
գրության բյուջեյի կատարման համար, այն բանից, թե պրոֆ-
միությունն ինչպես է հոգում աշխատավորների և նրանց ընտա-
նիքի անդամների նյութական-կենցաղային պայմանների բարե-
լավման մասին: Մեղանում կան բոլոր պայմանները, վորպեսզի
հենվելով մասսաների վրա, ամենամոտ ժամանակում հաղթա-
հարենք գերատեսչական սովորություններն ու ընտելությունները
և արմատապես փոխենք պրոֆմիությունների սոցիալական ապա-
հովագրության աշխատանքը:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ
ԿՑԱՆՔԻ ՅԵՎ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՀՈԳՑԱՆԵԼՈՒ
ԿԱՐԵՎՈՐԱԳՈՒՅՆ ՁԵՎՆ Ե

Աշխատանքի պաշտպանությունը պրոֆմիությունների աշ-
խատանքի ամենապատասխանատու բնագավառն է: Իսկ մեզու-
նում ի՞նչ դրության մեջ է աշխատանքի պաշտպանության գործը
ձեռնարկություններում: Պետք է ասել, վոր այդ գործը բացա-

հայտորեն անապահով դրոււթյան մեջ ե, անհապաղ միջոցառումներ են պահանջուած այդ աշխատանքը բարելաւելու, իսկ շատ դեպքերում՝ վերականգնելու համար: Աշխատանքի պաշտպանության գործի ծայրահեղորեն անապահով լինելու արտահայտութիւն ե տրամամտիղմի աճումը արդյունաբերության մի շարք ճյուղերում:

Տրամամտիղմի աճման պատճառներն ուսումնասիրելով դաւիս ես այն յեղրակացութեան, վոր տրամամտիղմը արդյունք ե տնտեսական որդանների ցուցաբերած արհամարհական վերաբերմունքի դեպի աշխատանքի պաշտպանութեան հարցերը ե շատ պրոֆմիլությունների յերեւան բերած կարճատեսութեան ե աշխատելու անկարողութեան: Մեր հանցանքը խստանում ե նրանով, վոր դեպքերի մեծ մասում տրամամտիղմի պատճառներն ունեն կազմակերպական-տեխնիկական բնույթ: Այդ պատճառները հեշտութեամբ կարելի յե վերացնել, յեթե պրոֆմիլություններն ինչպես պետքն ե պայքարելին դրանց դեմ: Ծանր մեքենաշինութեան խոշորագույն գործարանների՝ Կիրովսկի, Իթորսկի, Կրամատորսկի, Ուրալսկի, Պոդոլսկի ե այլ գործարանների վերաբերյալ յեղած տվյալները ցույց են տալիս, վոր 1936 թվականի I կիսամյակում տեղի ունեցած տրամամտիղմի 85 տոկոսի պատճառը բացառապես կազմակերպական-տեխնիկական թերութիւններն են: Ահա այդ պատճառներից հիմնականները — աշխատանքըն ու աշխատատեղը ճիշտ չկազմակերպելու պատճառով՝ դժբախտ պատահարների 26 տոկոսը, աշխատանքի մեջ ճիշտ, անվրտանդ ձևեր կիրառելու վրա հսկողութիւնը բացակայելու պատճառով՝ դժբախտ պատահարների 14,3 տոկոսը, սարքի ու գործիքների սարքին չլինելու պատճառով՝ դժբախտ պատահարների 17,3 տոկոսը, ցեխերն ու աշխատատեղերը խոնաված լինելու պատճառով՝ 8,6 տոկոսը, բանվորներին անվտանգութեան կանոնները չսովորեցրած լինելու պատճառով՝ 8,7 տոկոսը, արտահագուտը սարքին չլինելու պատճառով՝ 2,9 տոկոսը ե այլն: Ասացեք խնդրեմ, մի՞թե այստեղ հատուկ միջոցներ ե հարկավոր ներդրել: Յեթե պրոֆմիլութեանական որդաններն աշխատանքի պաշտպանութեանն ավելի մեծ ուշադրութիւն նվիրելին, զգալիորեն կնվազեր տրամամտիղմի դեպքերի թիւը:

Մի՞թե պրոֆմիլութեանական կազմակերպութիւնները չեյին կարող բոլոր այդ պատճառների վերացմանը հասնել, յեթե

ներանք լրջորեն գործի կաշէյին աշխատանքի պաշտպանութեան համար: Ձե՞ վոր մենք ունենք հասարակական տեսուչների բանակ, վորի ոգնութեամբ կարելի յեր հեշտութեամբ, առանց վորեւե ծախսերի կանխել նման դեպքերը: Հենց դժբախտ դեպքը կանխելու, բանվորի առողջութեան մասին հոգ տանելու մեջ ե պրոֆմիլութեան աշխատանքի ամբողջ իմաստը՝ աշխատանքի պաշտպանութեան բնագավառում: Մի դեռ տե՛ս, թե ինչ հատուկ միջոցներ են հարկավոր, վորպեսզի մաքրեն դեպի աշխատատեղը տանող ուղանցքերը, մաքրեն ցեխերն աղբից ու անպետք թափթփանքից, հոգ տանեն գործիքները սարքելու մասին ե այլն: Այդ գործը կարգի դրելու համար հարկավոր ե միայն վերացնել մեր անվորնաշարութիւնը: Հարկավոր ե պայքարել տնտեսական որդանների՝ աշխատանքի պաշտպանութեան գործունեութեան մեջ յեղած բյուրոկրատական խեղաթյուրումների դեմ, պահանջել անվերապահորեն կատարել խորհրդային որենքները, ե այն ժամանակ տրամամտիղմն անպայման կնվազի:

Յերկաթուղային կենտրոնի միութեան Կի նախագահութեան վորոշումը կարող ե ծառայել վորպես վառ փաստ այն բանը չհասկանալու, վոր աշխատանքի պաշտպանութիւնը պրոֆմիլութիւնների ամենակարեւոր խնդիրներից մեկն ե: Ահա նրա բնադերը:

«Ժամանակին ու նպատակահարմար համարել պրոֆմիլութիւնների՝ աշխատանքի տեխնիկական ու սանիտարական տեսչութեան ուղերատիւ-վարչական ֆունկցիաները Հաղ. ճանապարհների ժողկոմատի իրավասութեանը հանձնելը՝ անմիջականորեն յենթարկելով ժողկոմատին»:

(Ստորագրել ե Գաբրիլ — համաձայնեցված ե ընկ. Վորոպայեւի հետ 1936 թվի մայիսի 11-ին, տպագրված ու տեղերն ուղարկված 1936 թվի մայիսի 11-ին):

(Ձայն՝ Յե՞րբ ե ընդունված այդ վորոշումը):

Սա ընդունված ե 1936 թվականի մայիսի 11-ին:

Յերկաթուղային կենտրոնի կենտրոնական կոմիտեն այս վորոշումն ուղարկել ե բոլոր յերկաթուղային պրոֆմիլութիւններին, վորոնք այդ վորոշումը հասկացել են իբրեւ դիրեկտիւ: Վորպես արդյունք այդ բանի, Արեմոյան յերկաթուղու պրոֆմիլութիւնը լուծարեց տեխնիկական տեսչութիւնը, իսկ Ձեր-մինսկի յերկաթուղու պրոֆմիլութեան նախագահը նամակ ուղղեց ժինսկի յերկաթուղու պրոֆմիլութեան նախագահը նամակ ուղղեց ժանապարհի բոլոր ծառայութիւններին, վորտեղ ասված եր,

Թե «յերկաթուղային Կենտրոնի միության ԿԿ նախագահության վորոշման հիման վրա տեխնիկական ու սանիտարական տեսչության ապերատիվ-վարչական ֆունկցիաները հանձնվում է չձԺԿ իրավասությունը»:

Իհարկե, չձԺԿ այդ ֆունկցիաներն իր վրա չվերցրեց: (Լոգովսկի՝ Այդ վորոշումն արդյոք համաձայնեցված է յեղեկ ՀԱՄԿ-ի հետ): Վոչ, բայց, այստեղ ՀԱՄԿ-ն ել մեղավոր է: (Ձայներ՝ Այդ ճիշտ է: Այստեղ Պոլոնսկու մատը խառն է): Այո՛, ՀԱՄԿ-ը մեղավոր է, վորովհետև միությունների կենտկոմներին աշխատանքին թույլ է վերահսկել: Յեթե մենք այդ աշխատանքին վերահսկելինք, ապա մենք իր Ժամանակին կհակադեյինք այդ վորոշմանը, ինչպես նաև իր Ժամանակին կբացատրելինք ընկ. Պոլոնսկու բրոշյուրի հիմնական դրույթների սխալները: Այսպիսով, միության կենտկոմը փաստորեն լուծարեց աշխատանքի պայմանների սանիտարական ու տեխնիկական հսկողությունը յերկաթուղիներում: Միության կենտրոնական կոմիտեն մինչև այժմ չի ուղղել իր սխալները, չի պարզաբանել, վոր իր ուղարկած վորոշումը կոպիտ սխալ եր:

Պրոֆմիությունների կողմից աշխատանքի պաշտպանության գործի թերազնահատումն արտահայտվել է անվտանգության տեխնիկայի բնագավառում յեղած խոչորադույն խայտառակությունների մասին բանվորների ահազանգումներն անտեսելու մեջ ևս:

Պրոֆմիութենական շատ աշխատողների անհոգությունը դյուրացնում եր հանցավոր գործունեությունը, տրոցկիստական և աջ դիվերսանտների, վորոնք ոգտվում էին պրոֆմիությունների և տնտեսական որդանների դեպի աշխատանքի պաշտպանությունն ու անվտանգության տեխնիկան ունեցած հանցավոր-անփույթ վերաբերմունքից:

Պրոֆմիությունների քաղաքական զգոնության բթացումով միայն կարելի յե բացատրել վնասարարների գործելն աշխատանքի պաշտպանության բնագավառում: Միության անդամների աժենակենսական շահերը մոռացության տալը միայն կարող եր հասցնել խայտառակ փաստերի, վոր մենք ունենք այդ բնագավառում:

Պրոֆմիութենական կազմակերպությունների ընտրությունների կապակցությամբ անցկացվող հաշվետու Ժողովների Ժամանակ աշխատանքի պաշտպանության և անվտանգության տեխնի-

կայի հարցերը քննելիս ամենալուրջ ուշադրությունը պետք է նվիրվի վնասարարության հետևանքների վերացմանը: Այդ հարցի վրա պետք է առանձնապես սրել պրոֆմիության բոլոր անդամների ուշադրությունը: ՀԱՄԿ-ի պլենումից անմիջապես հետո պրոֆմիութենական կազմակերպությունները պետք է բոլոր ձեռնարկություններում լայնորեն ծավալեն աշխատանքի պաշտպանության և անվտանգության տեխնիկայի բնագավառում յեղած վնասարարության հետևանքների վերացման միջոցառումների կատարման ստուգումը՝ ներդրավելով շարքային բանվորներին և ինժեներ-տեխնիկական աշխատողներին: Պետք է նկատի ունենալ, վոր անվտանգության տեխնիկայի կանոնների ու նորմաների վերանայումն անթույլատրելիորեն դանդաղ է ընթանում: ՀամԿ(բ)Կ ԿԿ-ի պլենումը վորոշում է կայացրել այն մասին, վոր անվտանգության տեխնիկայի կանոնների և նորմաների վերանայումը տնտեսական որդանների գլխավոր վարչությունների և միությունների կենտրոնական կոմիտեները պետք է ավարտած լինեն մայիսի 5-ին: Կան միությունների միջանի կենտկոմներ, վորոնք թեև քիչ ուշացած, բայց և այնպես այդ աշխատանքով զբաղվում են՝ ծանր մեքենաչինության, ազոտի արդյունաբերության և հատուկ քիմիայի, ներկա-դեղագործական արդյունաբերության, ավիաորդյունաբերության: Բայց կան միությունների նաև այնպիսի կենտկոմներ՝ դուղատնտեսական մեքենաչինության, յերկաթուղաչինության և մետրոյի, գունավոր մետաղների մշակման, վորոնք դեռևս նոր միայն պատրաստվում են ձեռնարկել այդ աշխատանքին: Մի՞թե վնասարարության տեղի ունեցած փաստերը մինչև այժմ վոչինչ չեն սովորեցրել միությունների կենտրոնական կոմիտեների ղեկավարներին: Ժամանակ է վերջ տալու պրոֆմիութենական կազմակերպությունների աշխատանքում յեղած անհոգությանը և դանդաղկոտությանը, մանավանդ այն դեպքերում, յերբ այդ կապված է տասնյակ ու հարյուրավոր բանվորների կյանքի հետ: Պետք է ավելի արագ շրջվել և բոլջեիկորեն կատարել այն հանձնարարությունները, վոր կուսակցությունը տալիս է պրոֆմիություններին:

Մենք պետք է ամեն կերպ դատապարտենք, վորպես քաղաքականապես վնասակար բան, այն դանցառու վերաբերմունքը, վոր պրոֆեսիոնալ միությունները ցուցաբերում են դեպի աշխատանքի որենադրության խախտումները: Ամենից անբարեհաջող տեղի ունեցող վորտեղ ամենից ավելի շատ է խախտվում զամասերից մեկը, վորտեղ ամենից ավելի շատ է խախտվում

աշխատանքի որենադրությունը, արտաժամյա և հանգստի որերի աշխատանքներն ի չարը դործադրելն է: Կիրովսկի դործարանում (նախկին «Կարմիր Պուտիլովեց») 1935 թվի ընթացքում արտա- ժամյա աշխատանքի քանակը կազմում էր 1.590.348 ժամ, իսկ 1936 թվին նկատվում էր հետագա աճում՝ 1.779.877 ժամ: Մի՞թե պրոֆմիությունը կարող է հաշտվել այսպիսի դրության հետ:

Այս փաստերը վկայում են, վոր ձեռնարկություններում բացակայում է համառ պայքարն ընդդեմ տնտեսավարների և ին- ժեներ-տեխնիկական այն աշխատողների, վորոնք չարանեղո- րեն խախտում են խորհրդային աշխատանքային որենադրությու- նը: 7-ժամյա աշխատանքային օրվա խախտումը խորհրդային յերկրում անթույլատրելի յե: Նա վնասաբեր է թե բանվորին և թե արտադրությանը, և այդ պետք է հասկանան, վերջապես, պրոֆմիութենական աշխատողները, վորոնց ուղղակի պարտա- կանությունն է ամենից անողոք պայքար հայտարարել այն տնտե- սավարներին, վորոնք խախտում են աշխատանքի մասին գոյու- թյուն ունեցող որենքները:

Աշխատանքի պաշտպանության բնագավառում պրոֆմիու- թյունների անբավարար աշխատանքը նաև նրանով է բա- ցատրվում, վոր պրոֆմիությունների կենտրոնական կոմիտեների հսկայական մեծամասնության ղեկավար աշխատողներն աշխա- տանքի պաշտպանությունը կապալահանձնել են աշխատանքի տե- սուչներին, իսկ իրենք չեն հետաքրքրվում և չեն ուսումնասի- րում դժբախտ պատահարների և տրամադրվածի պատճառները, չեն ղեկավարում այդ կարևորագույն աշխատանքը: Այդ բանում մեղավոր է նաև ՀԱՄԿՈ-ը, վորը չի ապահովել միությունների կենտկոմների աշխատանքի տեսչության դործունեյության ղե- կավարումը և այդ դործունեյության հսկողությունը: Պրոֆմիու- թյունների նորընտիր ղեկավար որդանները պետք է արժատապես փոխեն ղեպի աշխատանքի պաշտպանության դործը յեղած վե- բաբերմունքը, հիշելով, վոր այդ դործը բանվորների կյանքի և առողջության մասին հոգ տանելու ամենակարևոր տեսակն է: Ամենից առաջ պետք է հասարակայնությունը ներգրավել աշխա- տանքի պաշտպանության դործի մեջ, բոլոր ձեռնարկություննե- րում ջոկել աշխատանքի տեսուչներ, ղեկավարել և աշխատանքի մեջ ոգնել նրանց:

Աշխատանքի տեսուչների հեղինակությունը բարձրացնելու համար անհրաժեշտ է նրանց հաստատել միությունների կենտ-

կոմների պլենումներում և աշխատանքի տեսչի կոչում տալ միայն այն տեսուչներին, վորոնք կանցնեն միությունների կենտկոմնե- րին կից վորակավորման հանձնաժողովներով:

ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԼԱՎԱՑՄԱՆ ԳՈՐԾԻ ՄԵՋ ՆԵՐ- ԳՐԱՎԵԼ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻ, ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ, ԻՆԺԵ- ՆԵՐՆԵՐԻ ՈՒ ՏԵԽՆԻԿՆԵՐԻ ԼԱՅՆ ՄԱՍՍԱՆԵՐԻՆ

Արտադրական - մասսայական աշխատանքի՝ պրոֆմիու- թյուններում նկատված թուլացման փաստի կողքից անցնել չի կարելի: Միքանի պրոֆմիութենական աշխատողներ սխալ են հասկացել կուտակցության վորոշումը՝ ստախանովյան շարժումը ղեկավարելու համար տնտեսավարների պատասխանատվության մասին, իբր թե այդ վորոշումը պրոֆմիություններին ազատում է սոցիալիստական արտադրության լավացման ու կազմակերպ- ման դործի մեջ բանվորների ու ծառայողների, ինժեներների ու տեխնիկների լայն մասսաները ներգրավելու իրենց անմիջական տեխնիկների լայն մասսաները ներգրավելու իրենց անմիջական խնդիրներից: Ստախանովյան շարժման զարգացմանն ոժանդա- կելը, աշխատանքի արտադրողականության բարձրացմանը խան- դարող արգելքները վերացնելու դործում ստախանովականներին ոգնելը, նրանց կուտուր-կենցաղային սպասարկման մասին հոգ տանելը պրոֆմիությունների աշխատանքի անբաժանելի մասն է:

Միանգամայն անթույլատրելի յե արտադրական խորհրդակ- ցությունների աշխատանքի ղեկավարման թուլացումը: Միքանի պրոֆմիություններում արտադրական խորհրդակցությունների ղեկավարումն ամբողջովին հանձնված է տնտեսավարներին:

Միքանի խոշոր ձեռնարկություններում, ինչպես որինակ՝ «Կրասնի բողատիր» դործարանում, արտադրական խորհրդակցու- թյունները ղեկավարվում են գումարվում, ըստվորում խորհրդ- դակցությունների միջև ընկած ընդմիջումները յերբեմն մինչև յերեք և ավելի ամիսներ յեն հասնում: Ընկ. Կազանովիչի ան- վան վագոնանորոգման դործարանում արտադրական խորհրդակ- ցություններ հիմնական ցեխերում 10 ամսվա մեջ անցկացվել են ընդամենը մեկ-յերկու անգամ միայն:

Գործարկումների կողմից արտադրական խորհրդակցություն- ները ղեկավարելու բացակայությունը հասցրեց այն բանին, վոր նույնիսկ այնտեղ, վորտեղ այդ խորհրդակցությունները քիչ թե շատ կանոնավոր են հավաքվում, նրանք հաճախ ձևական բնույթ են կրում, վորովհետև արտադրության ընդհանուր խնդիրներ

են քննում՝ աշխատութի տարատեղումը, արտադրական ծրագրերի կատարումն ամբողջովին առած և այլն: Իսկ այն մասին, թե ստախանովականներն ինչպես են աշխատում, թե ինչպես կազմակերպել ստախանովականների փորձի հաղորդումը հետ մնացողներին, — այդպիսի հարցերով արտադրական խորհրդակցությունները քիչ են զբաղվում: Դեռ ավելին. չատ հաճախ արտադրական խորհրդակցությունները վորոշումներ են ընդունում, բայց վոչ վոք չի հսկում այդ վորոշումների կատարման վրա:

Մենք պետք է ձգտենք վերականգնելու արտադրական խորհրդակցությունների կանոնավոր հրավիրումը, ակտիվացնենք այդ խորհրդակցությունների աշխատանքը: Խոշոր ձեռնարկություններում ընդհանուր-գործարանային հարցերի քննարկման համար նպատակահարմար է կանոնավոր կերպով դումարել արտադրական կոնֆերանսներ: Պետք է դադարեցնել վնասակար, ուսիրտունխտական խոսակցություններն այն մասին, թե արտադրությունը լավացնելու համար մղվող պայքարի մեջ մասսաներին ներդրավելը — այդ տեսեսավարների գործն է, այլ վոչ թե պրոֆմիությունների:

ԿՈՒԼՏՈՒՐ-ԼՈՒՍԱՎՈՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ՊՐՈՓՄԻՍԻԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՑՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԵՎՈՐԱԳՈՒՅՆ ՈՂԱԿՆԵՐԻՑ ՄԵԿՆ Ե

Այժմ անցնում եմ պրոֆմիությունների կուլտուր-լուսավորական հարցերին:

Պրոֆմիութենական կազմակերպությունների բոլոր հաշվետու ժողովներում այդ հարցերին առանձին ուշադրություն պետք է նվիրել, վորովհետև պրոֆմիությունների կուլտուր-լուսավորական աշխատանքը, վորը պրոֆմիությունների աշխատանքի կարևորագույն ճակատամասերից մեկն է միշտ հանդիսացել, Համ. Կ(բ)Կ Կենտկոմի վերջին պլենումի վորոշումների լույսի տակ և կուլտակցության՝ բոլշևիզմին տիրապետելու լոզունգի կապակցությամբ այսօր քաղաքական հատուկ նշանակություն ունի:

Պրոֆմիությունների կուլտուր-լուսավորական աշխատանքն այժմ վոչ միայն ամենից հետամնաց, այլև աշխատանքի մոռացված տեղամասն է: Պրոֆմիութենական կազմակերպությունների չատ ղեկավարներ տառացիորեն իրենք իրենց հեռացրել են ամենակարևոր այդ տեղամասի աշխատանքից, այդ գործը վերաժառակ են յերկրորդական աշխատողների, վորոնք չունեն վո՛չ

քաղաքական, վո՛չ գործարարական անհրաժեշտ հատկություններ, այդ գործը ղեկավարելու համար:

Պրոֆմիութենական աշխատանքի ամենակարևոր բնագավառը յերկրորդական աշխատողների, իսկ յերբեմն ել բացահայտ թըշնամի տարրերի ձեռքը հանձնելը կուլտուր-լուսավորական աշխատանքի միանգամայն անբավարար վիճակի գլխավոր պատճառներից մեկն է: Մենք ունենք բոլոր պայմանները և նյութական միջոցները կուլտուր-լուսավորական աշխատանքը ծավալելու համար: Ընդամին մեր հնարավորություններն ու նյութական միջոցները տարեցտարի աճում են: Յեթե վերցնենք բանվորական ակումբները, ապա նրանց քանակն աճել է 1929 թվի 3522-ից մինչև 5653-ի՝ 1937 թվին: Վոչ պակաս աճում ունենք նաև կարմիր անկյունների նկատմամբ: Առաջին և յերկրորդ հնգամյակի տարիներում պրոֆմիությունները հսկայական ռադիո-տեսեսու-թյուն են ստեղծել: Մենք ունենք մոտ 2 հազար ռադիո-հանգույցներ՝ 500 հազար ռադիոկետերով աշխատավորների բնակարաններում և հանրակացարաններում, չհաշված Կապի ժողկոմատի ռադիոկետերը: Միայն 1935 և 1936 թվականներին պրոֆմիությունները 42 միլիոն ռուբլի յեն ներդրել ռադիոտեսեսության մեջ: Չգալիորեն ավելացել է պրոֆմիությունների դրադա-րանային ցանցը: Պրոֆմիություններն ունեն 13 հազարից ավելի Կրադարան՝ մինչև 42 միլիոն որինակ գրքով: Գրադարանային աշխատանքի համար հատկացումները 1933 թվի 39% միլիոն ռուբլուց աճել են մինչև 94 միլիոն՝ 1936 թվին:

Յեռ կանդ չեմ առնի այնպիսի կուլտուրական հաստատությունների քանակի ավելացման վրա, ինչպիսին են անդրադա-թյունների քանակի ավելացման վրա, կուլտուրայի և հանգստի պարկերը, քային կուլտադաները, կուլտուրայի և հանգստի պարկերը, Դահուկային և ջրային կայանները և այլն: Դուք տեսնում եք, վոր պրոֆմիություններն իրենց տրամադրության տակ ունեն կուլտուր-լուսավորական աշխատանքը պատշաճ բարձրության վրա դնելու նյութական բոլոր հնարավորությունները:

Իսկ իրականում ի՞նչ դրության մեջ է կուլտուր-քաղաքական աշխատանքը, նրա առանձին տեսակները: Ի՞նչպես ենք ոգտա-գործում մեր ունեցած նյութական բաղան:

Վերցնենք լայն մասսաների մեջ տարվող պրոպագանդան ու ադիտացիան: Ստալինյան Սահմանադրության, կուսակցության պատմության, քաղաքադիտության հիմունքներն ուսումնասիրելու համար դպրոցներ, խմբակներ կազմակերպելը, ԽՍՀՄ-ի միջադ-

գլային ու ներքին դրուժյան վերաբերյալ քաղաքական ինֆորմացիա և հանրամատչելի դաստիարակություններ կազմակերպելը— այս բոլորը համարյա չեն իրականացվում պրոֆմիությունների կողմից: Պրոֆմիութենական կազմակերպությունների ղեկավարների կողմից քաղաքական աշխատանքի այս տեսակը մոռացության տակ չի կարելի բացատրել վոչ այլ ինչով, քան իդեոլոգիական աշխատանքի նկատմամբ ճաշակը կորցնելով, քան այդ ամենապատասխանատու և քաղաքական կարևոր աշխատանքով զբաղվել չկամենալով, աշխատանք, վորը պրոֆմիություններին ապահովում է իրապես կատարելու իրենց պատմական դերը, վորպես կոմունիզմի դպրոցի:

Քաղաքական-դաստիարակչական աշխատանքի նկատմամբ ճաշակը կորցնելը, իսկ յերբեմն ել նրանով պարզապես զբաղվել չկամենալը արտացոլվել է նաև ակումբների աշխատանքում: Քաղաքական աշխատանքի հարցերը մոռացված են նույնիսկ այն ակումբներում, վորտեղ ինքնագործունեյության դանաղան ձևերի ու տեսակների կազմակերպման դրությունը տանելի կարելի չէ համարել:

Պետք է նշել ակումբային տնտեսության նաև շատ բարձր-թողի արված լինելը, վորն այդ տնտեսությունը քայքայելուն է մոտենում, վորը տեղի ունի մի շարք միութենական կազմակերպություններում: Որինակ՝ Վոլսկի, «Կոմունար» ցեմենտի գործարանի ակումբը, Սերպուխովի նրբամահուղի գործարանի ակումբը, Անդրեյեվի անվան ակումբը Տազանրոգում: Կեղտը, բարեհարմարության բացակայությունը, հասկանալի չե, լայն մասսաներին ակումբ չեն դրավում, այլ ընդհակառակը, նրանց վանում են: Վորպես կանոն, բանվորն այդպիսի ակումբ չի գնում, իսկ յեթե յերբեմն ել այցելում է ակումբ, ապա միայն ծայրահեղ անհրաժեշտությունից դուրս: Զգալի չափով այդ նրանով է բացատրվում, վոր պրոֆմիութենական աշխատողները բանվորական մասսաներին ակումբի աշխատանքի մեջ ներգրավելուն նշանակություն չեն տալիս: Վորպես կանոն, ակումբներում ընտրովի վարչություններ չկան, իսկ ամբողջ աշխատանքին ուղղություն են տալիս գերեկտորները:

Ավելի լավ է դրված դրադարանների աշխատանքը: Այդ ցույց տվեց ՀՍՄԿՍ-ի գումարած դրադարանային խորհրդակցությունը:

Հաշվետու ժողովներում պետք է բաց արվեն ակումբների,

կարմիր անկյունների, դրադարանների, ռադիոհանգուցների աշխատանքում յեղած բոլոր հիվանդությունները:

Կուլտուր-լուսավորական աշխատանքում առանձին ուշադրություն պետք է դարձնել միության անդամներին սոցիալիզմի վոգուվ դաստիարակելու, հանրակրթական աշխատանքը ծավալելու գործի վրա:

Պրոֆմիութենական կազմակերպությունները պետք է նաև մեծ հոգատարություն ցուցաբերեն կազմակերպելու խելացի հանդիսուն ու զվարճը, դեղարվեստական ինքնագործունեյությունը և մասսայական տուրիզմը:

Պետք է նոր ձևով մոտենալ ակումբներին, վերակառուցելով նրանց աշխատանքը բանվորների և ծառայողների լայն ինքնագործունեյության հիման վրա: Ակումբներում պետք է լինեն ընտրովի վարչություններ, վորոնք կանոնավորապես պետք է հաշվետու լինեն ընտրողների առաջ: Գործարկումների և միությունների կենտկոմների ղեկավար աշխատողները պետք է փոխեն իրենց վերաբերմունքը դեպի ակումբները և ոժանդակեն նրանց ատեղ-վերաբերմունքը դեպի ակումբները և ոժանդակեն նրանց ատեղ-վերաբերմունքը դեպի ակումբային աշխատանքի մեջ, ապահովում են նրանց ատեղծագործական ինքնագործունեյության դարգացումը:

Պրոֆմիությունների անդամների լայն մասսաների միջից հարկավոր է հայտարարել մարդիկ, վորոնք կարող են կուլտուր-լուսավորական աշխատանքը բարձրացնել մինչև պրոֆմիությունների անդամների աճած պահանջների մակարդակը:

Մենք պետք է լրջորեն նշենք ակումբային այն աշխատողների վորակի բարձրացման ուղիները, վորոնք նվիրված են մեր գործին, բայց առաջիմ բավականաչափ դրադետ չեն և չեն կուրող ապահովել իրենց առաջ դրված խնդիրները կատարումը:

* * *

Ընկերներ: Պրոֆեսիոնալ աշխատանքը մինչև այժմ տարվել է համարյա բացառապես պրոֆմիությունների վճարովի ապարատի ուժերի միջոցով, վորը հաճախ ջրկլում էր վոչ թե քաղաքական ու գործարար հատկություններով, այլ անձնական ծանոթությամբ: Հասարակական ինքնագործունեյությունը՝ միության անդամների կամավոր ակտիվը, գործարկումների ընտրված, բայց աշխատանքից չազատված անդամները, միությունների և հենց ՀՍՄԿՍ-ը կենցաղը չեն դրավել դեպի պրոֆմիութենական

աշխատանքը: Պրոֆմիուլթենական կազմակերպությունների դե-
կլարաները հաճախ դանդաղում են, վոր աշխատողները չեն
հերիքում: 22 միլիոն պրոֆմիուլթենական անդամների առկայու-
թյան պայմաններում այդպիսի դանդաղությունը վոչնչով հիմնա-
վորված չեն: Միուլթյունների անդամների մեջ շատ մարդիկ կան,
վորոնք ցանկանում են ու կարող են աշխատել: Պետք է հասարա-
կական ինքնադործունեյության հիման վրա ներդրավել նրանց
միուլթյան աշխատանքի մեջ, պետք է նաև առաջ քաշել նոր
մարդկանց՝ թարմացնելու համար պրոֆմիուլթյունների վճարովի
ապարատը:

Միուլթենական որդաններին՝ իսկական դեմոկրատիայի հիմուն-
քով կատարվելիք ընտրությունները պետք է արմատապես փոխեն
պրոֆմիուլթենական կազմերի ջոկելու սխտեմը: Այդ կազմերը
պետք է կազմված լինեն ընտրովի աշխատողներից և միուլթյուն-
ների անդամների կամավոր ակտիվից:

Միուլթենական որդաններին ընտրությունից հետո մենք պետք
է լրջորեն զբաղվենք պրոֆմիուլթենական կազմերի բոլլեիկյան
դաստիարակությամբ և վորակի բարձրացմամբ: Պետք է կազ-
մակերպել կազմերի մշտական պատրաստում և վերապատրաս-
տում, սկսած գործարկումների ու տեղիումների աշխատողներից և
վերջացրած միուլթյունների կենտրոնական կոմիտեների դեկլարա-
րող կազմով: Գործարանային կոմիտեների աշխատողների ու
սոցման կազմակերպումը պետք է իրադործեն միուլթյունների
կենտրոնական կոմիտեները: Միուլթյունների կենտրոնական կո-
միտեների և ՀԱՄԿԽ-ի ապարատի դեկլարար աշխատողների ու
սոցման կազմակերպումը պետք է դրվի ՀԱՄԿԽ-ի նախագահու-
թյան վրա:

Ընկերներ: Պրոֆմիուլթենական որդաններին հաշվետվություն-
ներն ու ընտրությունները պետք է վճողական դեր խաղան
պրոֆմիուլթյունների աշխատանքում յեղած խոչորագույն թերու-
թյունները վերացնելու դործում: Հաշվետվություններն ու ըն-
տրությունները պետք է ապահովեն հետևողական դեմոկրատա-
կան պրակտիկայի անցկացումը պրոֆմիուլթենական կազմակեր-
պությունների հաշվետու և ընտրական ժողովներում: Հաշվետու
և ընտրական ժողովներում ապահովված պետք է լինի միուլթյան
բոլոր անդամների ակտիվ մասնակցությունը և քննադատության
ու ինքնաքննադատության լայն ծավալումը՝ պրոֆմիուլթենական
որդանների աշխատանքում յեղած բոլոր թերությունները հայտ-

նաբերելու և վերացնելու համար: Պրոֆմիուլթենական որդաննե-
րի հաշվետու և ընտրական ժողովները պետք է ապահովեն վե-
րից-վար բոլոր կազմակերպությունների աշխատանքի արմատա-
կան բեկում՝ միուլթյան անդամների լայն ինքնադործունեյության
զարգացման հիման վրա, իսկական դեմոկրատիզմի հիման վրա:

Ձեռնարկությունների պրոֆմիուլթենական որդաններին՝ գոր-
ծարկումների, տեղիումների, ցեխային կոմիտեների, խմբակային
պրոֆկազմակերպչների ընտրությունները մենք առաջարկում
ենք կատարել հունիսի 1-ից մինչև հուլիսի 15-ը: Պրոֆեսիոնալ
միուլթյունների մարզային և համամիուլթենական համագումար-
ներն անցկացնել հուլիսի 15-ից մինչև հոկտեմբերի 1-ը: Յեթ
վերջապես, ԽՍՀՄ-ի պրոֆմիուլթյունների համամիուլթենական
համագումարը նշանակել 1937 թվի հոկտեմբերի 20-ին:

Բոլոր պրոֆմիուլթենական որդաններին և պրոֆմիուլթյուն-
ներին համագումարների պատգամավորների ընտրությունները
պիտի կատարվեն միակ (գաղտնի) քվեարկությամբ: Ընտրու-
թյունների այդպիսի անցկացումը կապահովի պրոֆմիուլթենա-
կան որդաններն ազատելու այն մարդկանցից, վորոնք անընդու-
նակ են գլխավորելու մասսաների աճող քաղաքական ակտիվու-
թյունը, ազատելու բյուրոկրատացած, մասսաներից կտրված
մարդկանցից, վորոնք անընդունակ են իրենց ամենուրյա աշխա-
տանքով ապահովելու միուլթյան անդամների աճող պահանջներին
ուշադիր ու բազմակողմանի բավարարումը: Նրանց փոխարեն
բանվոր դասակարգն իր միջից առաջ կքաշի հասարակական աշ-
խատանքի ակտիվիստներին, հարվածայիններին և ստախանովա-
կաններին: Կարելի չէ մտած լինել, վոր պրոֆմիուլթենական դե-
մոկրատիայի բոլոր սկզբունքների պահպանումով ընտրված
պրոֆմիուլթենական որդանները կկարողանան արագությամբ վե-
րակառուցել պրոֆմիուլթյունների աշխատանքը Ստալինյան Սահ-
մանադրության մեծ դարաշրջանի խնդիրների համեմատ: Պրոֆ-
միուլթենական այդ նորընտիր որդանները մասսայական կազմա-
կերպությունների աշխատանքի բոլլեիկյան որենքի կատարման
միշտ մասսաների հետ լինելու և մասսաներին գլխավորելու հի-
ման վրա նոր հզոր վերելք կապահովեն խորհրդային պրոֆշարթ-
ման զարգացման գործում, ինչպես այդ պահանջում է մեզանից
մեր բոլլեիկյան կուսակցությունը և մեր առաջնորդ ընկեր
ՍՏԱԼԻՆԸ: (Ծախաբարություններ):

ԸՆԿԵՐ ՇՎԵՐՆԻԿԻ ԶԵԿՈՒՅՄԱՆ ԱՌԹՎ ՀԱՄԿԽ-Ի
6-ԴԴ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ԸՆԴՈՒՆԱԾ ԲԱՆԱԶԵՎԸ

Վորպեսզի պրոֆմիլությունները կարողանան հաջողությամբ
խրագործել իրենց խնդիրները սոցիալիստական հասարակության
և ծավալուն, սոցիալիստական դեմոկրատիայի պայմաններում,
ներանք նախ և առաջ պետք է վերացնեն իրենց աշխատանքում
նկատվող խեղաթյուրումներն ու թերությունները, իրենց կադ-
մակերպություններում՝ վերեւից մինչև ներքև, հետևողականորեն
իրականացնեն իսկական դեմոկրատիզմի հիմունքները:

Սոցիալիստական շինարարութիւնից հետ մնալը և պրոֆիտօթեանական զեկալար որդանները՝ պրոֆիտօթեանական մասսա-

Պրոֆմիլություններն ապախոչորացնելու և աշխատանքի ծանրության կենտրոնն արտադրական միությունների ու նրանց կենսոկոմները վրա փոխադրելու կարևորագույն և անհրաժեշտ գործը ձևականորեն իրականացվեցին ՀԱՄԿԽ-ի ու միություններին կենսոկոմների կողմից և չուղեկցվեցին պրոֆմիլութենական աշխատանքի վերակառուցմամբ ու ղեկավար պրոֆմիլութենական որդանների և պրոֆմիլությունների անդամներին կապել ուժեղացումով։ Չնայած վոր յերկու և կես տարի յե անցել պրոֆմիլուծմամբ։ Չնայած վոր յերկու և կես տարի յե անցել պրոֆմիլուծմամբ։ Չնայած վոր յերկու և կես տարի յե անցել պրոֆմիլուծմամբ։

Մամբ:

Պրոֆմիտոթյունների ղեկավար աշխատողները չեն հասկացել, վոր միտոթյունների անդամների կուլտուրական-կենցաղային պահանջները բավարարելու, կուլտուրական-մասսայական աշխատանքը բարելավելու հոգատարությունը հանդիսանում և պրոֆեսիոնալ միտոթյունների կարեւորագույն գործը խորհրդային հասարակակարգի պայմաններում: Ղեկավար աշխատողները, փոխանակ ուշի-ուշով և գործարար կերպով զբաղվելու բանվորների կուլտուրական-կենցաղային սպասարկումը բարելավելու հարցերով (ճաշարաններ, բնակարաններ, հիվանդանոցներ, ահումբներ, հանգստյան տներ, մանկապարտեզներ, մսուրներ և

պրոֆորգանների սխառնատիկ հաշվետվությունները պրոֆմե-
ուությունների անդամների առջև: Պրոֆմեությունների անդամնե-
րի ընդհանուր ժողովներ շատ քիչ են գումարվում, մաս են նա-
խապատրաստվում, կրում են առաջնելապես մոռ թե գործարար,
այլ ձևական-դեկլարատիվ բնույթ: Ժողովների վորոշումները
հաճախ չեն կենսադործվում, նրանց կատարումը չի ստուգվում:

Հայկեալուիթյան և ընտրականության սկզբունքները նսեմացնելու հետևանքով պրոֆաշխատողներն իրենց դրել են անդամների մասսայից անկախ կացության մեջ: Սյդտեղից առաջանում է պրոֆաշխատողների անուշադրությունը դեպի միության անդամների հարաճուն սրահանջների բավարարումը, նրանց վոչ զգայուն վերաբերմունքը դեպի բանվորների ու ծառայողների բողոքներն ու առաջարկները, քննադատության և ինքնաքննադատության բացակայությունը:

Փոխանակ լայնորեն ուղտադործելու պրոֆիտուլթյունների անդամներին նախաձեռնությունը և ինքնադործունեյությունը, ընտրովի և կամավոր ակտիվ ստեղծելու, պրոֆիտուլթյունների աշխատանքը ներքևից մինչև վերև կառուցված և գլխավորապես վճարովի ապարատի, վճարովի աշխատողների վրա: Պրոֆիտուլթենական շատ ղեկավարներ չեն ուղում հասկանալ, վոր նրանք ունեն կադրերի անսպառ ռեզերվուար, վոր բանվոր դասակարգի ակտիվության պայմաններում կարելի լիք առաջ քաշել հարյուրհազարավոր հրաշալի աշխատողներ: Սակայն դեմոկրատիան սահմանափակվելու պատճառով, ընտրականությունը կրճատելու պատճառով, նեղացել և պրոֆիտուլթենական որդաններում աշխատող մարդկանց շրջանակը, արհեստականորեն զգվարացել և նոր մարդկանց աճեցումն ու առաջքաշումը: Դեռ ավելին՝ պրոֆիտուլթյունների համար շարունակ աշխատողներ եյին ջոկվում վոչ թե ըստ քաղաքական ու դործարար հատկությունների, այլ «անձնական կապերի», «հարմարության», «միատեղ աշխատանքի վարժված լինելու», «բարեկամական հարաբերություններին» սկզբունքով:

Խոշոր թերություններ կան պրոֆմիտությունների սոցիալա-
կան ապահովագրության աշխատանքում: Սոցիալական ա-
պահովագրության գործը պրոֆմիտություններին հանձնելը պետք է
ուղեկցվեր նրա արժատական վերահառուցմամբ՝ միության ան-
դամներին սոցիալական ապահովագրության հսկայական միջոց-
ների տնօրինման մեջ ներգրավելու հիման վրա: Այնինչ, սոցիա-

ալական ապահովագրութեան գործը վարվում է բոլորովրատա-
բար, դերատեսչական մեթոդներով, իսկ պրոֆմիութեաններին
անդամներն այդ աշխատանքին էն ներգրավվում, բացակայում
է պրոֆմիութեան անդամներին վերահսկողութեանը սոցիալական
ապահովագրութեան միջոցներին բաշխման և ոգտագործման վրա:
Այդ հնարավորութիւն տվեց ամեն տեսակ ժուլիկներին, խաբե-
բաններին և ժողովրդին թշնամիներին թափանցելու սոցապի ապա-
րաաք, սխալ ոգտագործելու, ցիրուցան անելու և թալանելու մի-
լիոնավոր ուուքի պետական միջոցներ,—ՀԱՄԻՆ—ի սոցիալական
ապահովագրութեան բոլորոն, Պրոֆմիութեաններին՝ Ուկրաինայի,
Լենինգրադի. Բելոռուսիայի խորհուրդները:

Պրոֆմիտուեթյուններն իսկական պայքար չեն մղում բուժադ-
նությունը բարելավելու և սանատորիաները, հանգստյան տները,
հիվանդանոցները մասնավանդ ծանր հիվանդների համար ավելի
լավ հիմքի վրա դնելու համար։ Սոցիալական ապահովագրու-
թյան որդանների աշխատանքում բացակայում է ուշադիր անհա-
տական մոտեցումը դեպի հիվանդները, մասնավանդ դեպի լուրջ
բուժման կարիք ունեցողները։

[illegible]

գործընթացի թշնամիները՝ տրոցկիստ վնասարարների, գեղեցիկ ան-
ների ու նրանց աջ գործակիցների հանցավոր գործունեությունների
հնարավորությունը:

Պրոֆմիությունները խիստ թուլացրին մասսայական-արտա-
դրական աշխատանքը, չեն ղեկավարում սոցիալիստական մըր-
ցությունը և ստախանովյան շարժումը, մասնավորապես նրա դար-
դացման առաջին շրջանում: Պրոֆմիութենական շատ որդաններ
իրենց հետո ելին պահում արտադրական խորհրդակցություննե-
րը ղեկավարելու: Մինչդեռ դեպի աշխատանքը կոմունիստա-
կան վերաբերմունքը պատվաստելը և աշխատանքի արտադրողա-
կանությունների բարձրացման համար պայքարելը պրոֆմիություն-
ների հիմնական խնդիրներից մեկն է:

ՀԱՄԿԻՍ-ի նախագահությունն աշխատել է դրասենյակային
բյուրոկրատական մեթոդներով, սխառեմատիկաբար ուշացրել և
պրոֆեսիոնալ շարժման կարևորագույն հարցերի լուծումը: Նա-
խագահության վորոշումները հաճախ կրել են ընդհանուր գեղա-
բացիաների բնույթ, կատարման ստուգում չի յեղել: ՀԱՄԿԻՍ-ի
ղեկավարներն աշխատանքում նախաձեռնություն չեն ցուցաբե-
րել, բոլորի կյան համառություն չի յեղել սկսված գործը մինչև
վերջը հասցնելու ուղղությունը: ՀԱՄԿԻՍ-ի նախագահությունը
կոնկրետ, ամենուրեք ղեկավարություն չի ցուցաբերել պրոֆմիութ-
յունների կենտրոնների աշխատանքում: ՀԱՄԿԻՍ-ի նախագահու-
թյունն աշխատանքի չի ներգրավել, չի ոգտագործել ՀԱՄԿԻՍ-ի՝
ձեռնարկություններում աշխատող անդամներին բանվորական
մասսաների հետ կապ հաստատելու համար, ՀԱՄԿԻՍ-ն այցելու-
ների ընդունելություն չի կազմակերպել, Բոլոքների բյուրո չկա:

Պրոֆմիությունների կենտրոնական կոմիտեների մեծ մասը
ծանոթ չեն ձեռնարկություններում տիրող դրությունը, չգիտեն և
չի ուսումնասիրում, թե ինչով են ապրում և ինչ հարցեր են ա-
ռաջադրում միությունների անդամները, չի վերցնում և չի
քննարկում այդ հարցերը: Կենտրոնական կոմիտեները չեն ղե-
կավարում գործարանային և տեղական կոմիտեների աշխատան-
քը, չեն քննադատում նրանց և չեն ուղղում նրանց սխալները:
Դրա հետևանքով մի շարք կենտրոնական և մարզային կոմիտե-
ների աշխատանքում կան բյուրոկրատական խեղաթյուրումներ,
անտնտեսվարություն, ֆինանսական կարգապահության խախ-
տում և պետական ու պրոֆմիութենական միջոցների սխալ ծախ-
սում (Կոնսերվի արդյունաբերության բանվորների միություն

կենտրոն, Բամբակագործական կոմիտեությունների և ՄՏԿ-
ների բանվորների միություն կենտրոն, Հարավի սև մետաղաբե-
րի բանվորների միություն կենտրոն, Քաղաքային ձեռնարկու-
թյունների բանվորների միություն կենտրոն, Քաղաքային արտա-
հանարկների աշխատողների միություն կենտրոն):

ՀԱՄԿԻՍ-ի որդան «Տրուդ» թերթը և միությունների կենտրո-
նական կոմիտեների թերթերը պրոֆմիութենական կազմակեր-
պությունների թերթությունները և այդ թերթությունները կրող
կոնկրետ անձերին քննադատելու գործում դեռ անհրաժեշտ սրու-
թյան չեն հասել: Թերթերը թույլ են լուսաբանում բանվորական
կյանքը: «Տրուդ»-ին չեն աշխատակցում պրոֆմիութենական
ղեկավար աշխատողները, առավել ևս միությունների շարքային
անդամները, քիչ է լուսաբանվում պրոֆմիութենական աշխա-
տանքի փորձը:

Պրոֆմիությունների հրատարակած ժուռնալները մասսանե-
րի մեջ աշխատանք չեն կատարում և չեն բավարարում ստորին
պրոֆկազմակերպությունների պահանջները: Պրոֆհրատը վոչինչ
չի անում պրոֆմիութենական ակտիվին՝ նրա աշխատանքի առ-
կարիքում անհրաժեշտ գործնական ձեռնարկներով գինելու
համար:

Առանց մերկացնելու պրոֆմիությունների աշխատանքի բո-
լոր թերությունները, առանց համառ պայքար մղելու պրոֆոր-
դանների քաղաքական պատկերացումների և կարծատեսությունների, ան-
դամների քաղաքական պատկերացումների դեմ, անկարելի յե ուղղել այդ
շարժության և բյուրոկրատիզմի դեմ, անկարելի իսկական
թերությունները, անցկացնել պրոֆմիություններում իսկական
դեմոկրատիզմը և շրջադարձ կատարել պրոֆմիությունների աշ-
խատանքում՝ նոր պայմանների ու խնդիրների համաձայն:

Պրոֆմիությունների ղեկավարները պետք է հատկանան, վոր
բանվորների ու ծառայողների կուլտուրական-կենցաղային կա-
րիքների մասին հոգատարություն ունենալը և կուլտուրական-
մասսայական աշխատանքի բարելավումն այժմ, խորհրդային
հասարակական-քաղաքական պայմաններում, հանդիսանում են պրոֆեսիո-
նալ միությունների առաջնակարգ գործը:

Պրոֆմիությունների աշխատանքի վերոհիշյալ թերություն-
ները վերացնելու և նրանց աշխատանքը վերակառուցելու նպա-
տակով ՀԱՄԿԻՍ-ի պետումը վորոշում է՝

1. Պրոֆկազմակերպություններում վերացնել կոոպտացիայի

պրակտիկան և լիակատար չափով վերականգնել պրոֆիտու-
թյունների ղեկավար որդանների ընտրականութունը:

2. 1937 թվականին բոլոր պրոֆիտութենական որդանները
ընտրությունը, ներքևից մինչև վերև, անցկացնել քննադատու-
թյան և ինքնաքննադատության հիման վրա, լիովին պահպանե-
լով պրոֆիտութենական լայն դեմոկրատիան:

3. Արգելել պրոֆորդանների ընտրության ժամանակ ցուցա-
կով քվեարկելը, քվեարկութունը կատարել ըստ առանձին թեկ-
նածությունների, ընդամենն ապահովելով պրոֆիտության բոլոր
անդամների համար թեկնածուներին բացարկելու և նրանց քննա-
դատելու անսահմանափակ իրավունք:

4. Պրոֆորդանների ընտրության ժամանակ սահմանել թեկ-
նածուների փակ (չազտնի) քվեարկութուն:

5. Ընտրություններից առաջ պրոֆիտութենական բոլոր որ-
դանները պետք է իրենց գործունեյության մասին հաշիվ տան
միությունների անդամների առաջ: Պրոֆորդանների հաշվետվու-
թյուններին պետք է ուղեկցեն վերատուգիչ հանձնաժողովների
հաշվետվությունները:

6. Պարտավորեցնել միությունների կենտրոնական կոմիտե-
ներին համառոտ հաշվետվություններ հրատարակել իրենց աշ-
խատանքի մասին և ուղարկել ստորին պրոֆկադակերպություն-
ներին:

7. Առաջարկել «Տրուդ» թերթի խմբագրությանը, միու-
թյունների կենտրոնական կոմիտեների թերթերի խմբագրու-
թյուններին և գործարանային բազմատիրաթ թերթերին՝ լուսա-
բանել պրոֆիտութենական որդանների հաշվետվությունների և
ընտրությունների ընթացքը:

8. Ձեռնարկություններում և հիմնարկներում պրոֆիտութե-
նական որդանների (գործարանային կոմիտեների, տեղական կո-
միտեների, ցեխային կոմիտեների, խմբակային պրոֆկադակեր-
պիչների) ընտրությունները կատարել հունիսի 1-ից մինչև հու-
լիսի 15-ը, միությունների մարզային կոնֆերանսները և համա-
միութենական համագումարները, ղեկավար պրոֆորդանների
ընտրություններով հանդերձ, անցկացնել հուլիսի 15-ից մինչև
հոկտեմբերի 1-ը: ԽՍՀՄ-ի պրոֆիտությունների համամիութե-
նական համագումարը նշանակել 1937 թ. հոկտեմբերի 20-ին*):

*) ՀԱՄԿԽ-ի պլենումը հաստատեց առանձին պրոֆիտությունների համա-
գումարների հրավիրման ժամկետները: ԽՄԲ:

9. Գտնելով, վոր բանվորների լավագույն սպասարկման
գործում արտադրական միությունների ու նրանց կենտրոնական
կոմիտեների դերը բարձրացնելու մասին ՀԱՄԿԽ-ի ընդունած
վորոշումը հաջողությամբ կատարելուն խանգարել են միջմիու-
թենական կադակերպությունները (պրոֆիտությունների չըջա-
նային, քաղաքային, մարզային, յերկրային և հանրապետական
խորհուրդները), նույնպես և հաշվի առնելով այն, վոր պրոֆ-
միությունների ապախոչորացման ժամանակ միջմիութենական
կադակերպությունները, վորոնք ժամանակին դրական դեր են
կատարել, չեն կարող այժմ ընդգրկել պրոֆիտութենական կադ-
ակերպությունների, չատացած պրոֆիտությունների և նրանց
անդամների կյանքի ու գործունեյության բոլոր կողմերը, վե-
րացնել պրոֆիտությունների չըջանային, քաղաքային, մարզա-
յին, յերկրային և հանրապետական խորհուրդները:

10. Պրոֆիտությունների անդամների ակտիվը սոցիալական
ապահովագրության աշխատանքին մասնակից դարձնելու համար
ձեռնարկություններում և հիմնարկներում գործարկում-տեղկոմնե-
րին կից կադակերպել սոցիալական ապահովագրության խոր-
հուրդներ, դնելով սոցիալական ապահովագրության խորհուրդնե-
րի վրա հետևյալ պարտականությունները՝ վորոշել ժամանակա-
վոր անաշխատունակության նպաստի չափը, ուղարկել բանվորնե-
րին ու ծառայողներին սանատորիաներն ու հանգստյան տները,
բանվորների ու ծառայողների յերեխաներին՝ մանկամսուրները,
մանկապարտեղները և պիոներական ճամբարները, վերահսկողու-
թյուն կադակերպել բյուլետենները ճիշտ տրվելու, բուժողնու-
թյունը կադակերպելու բնադավառում:

11. Նկատի ունենալով, վոր աշխատանքի պաշտպանության
գործում պրոֆիտությունների հիմնական խնդիրն է իրականաց-
նել պետության կողմից պրոֆիտություններին հանձնարարված
վերահսկողությունը տնտեսական որդանների կողմից աշխատան-
քի որեւէքնքը կատարելու վրա (անվտանգության տեխնիկա, աշ-
խատանքային ժամանակ, հանգստի օրեր, հատուկ հազուստի և
վտանգամանի նորմաներ) և պայքար մղել այդ ասպարիզում բյու-
րոկրատական խեղաթյուրումների դեմ, — պարտավորեցնել
պրոֆիտություններին հատուկ ուշադրություն դարձնել աշխա-
տանքի տեսուչների վորակը բարձրացնելու, նրանց կադմը տվյալ
արտադրության աշխատանքի պայմաններին լավատեսչյակ աշխա-
տողներով ամրացնելու, հանրային տեսուչների՝ կամավոր լայն

ակտիվ ներդրումները դործի վրա նախ և առաջ վորակյալ բան-
վորներից ու ստանդարտական ծառայողներից:

Աշխատանքի տեսուչների հեղինակությունն ամրացնելու և
բարձրացնելու նպատակով սահմանել, վոր աշխատանքի իրավա-
կան, տեխնիկական և սանիտարական տեսուչները հաստատվեն
միությունների կենտրոնական կոմիտեներին պլենումներում,
ըստվորում տեսուչը կարող է կոչում ստանալ միմիայն միութ-
յունների կենտկոմին կից կազմակերպվող վորակավորման
հատուկ հանձնաժողովում մասնագիտական քննություն տալուց
հետո:

12. Վերականգնել պրոֆմիությունների և տնտեսական որ-
դանների միջև կոլեկտիվ պայմանագրեր կնքելու պրակտիկան:

Առաջարկել միությունների կենտրոնական կոմիտեներին՝
համապատասխան տնտեսական որդանների հետ միասին սահմա-
նել կոլեկտիվ պայմանագրեր կնքելու կարգ՝ այն հաշվով, վոր
կոլեկտիվ պայմանագրերի մեջ մտցվեն աշխատանքի ու աշխա-
տավարձի հիմնական պայմանները, հաշվի առնելով այս կամ այն
արտադրության առանձնահատկությունները, ինչպես և միջոցա-
ռումներ մշակել աշխատանքի պաշտպանության ու անխտանակու-
թյան տեխնիկայի վերաբերյալ:

Կոլեկտիվ պայմանագրերի կնքումը հարմարեցնել ժողովրդ-
դական տնտեսության 1938 թվականի պլանի հաստատման ժամ-
կետին:

13. Վերականգնել պրոֆկազմակերպությունների կողմից
պարբերաբար արտադրական խորհրդակցություններ հրավիրելու
պրակտիկան, ներդրավելով բանվորների, ծառայողների, ինժե-
ներների ու տեխնիկների լայն մասնակցություն արտադրության
բարելավելու գործի մեջ: Խոշոր ձեռնարկություններում սահ-
մանել պարբերաբար արտադրական կոնֆերանսներ հրավիրելու
պրակտիկա:

14. Առաջարկել բոլոր պրոֆկազմակերպություններին ալ-
տիվորեն մասնակցել բնակարանային շինարարության միջոցների
բաշխմանը, շինարարության տեղն ու տիպը վորոշելուն, բնա-
կերի տարածության բաշխմանը, ձգտելով ընդամենն բարելավելու
բնակարանների և նրանց նորոգման վիճակը:

Հատուկ ուշադրություն նվիրել մանկամստերների և ման-
կապարտեղների շինարարությանն ու վիճակին, ներդրավելով

ղեպի այդ աշխատանքը բանվորների ու ծառայողների և նրանց
կանանց լայն ակտիվին:

15. Նկատի ունենալով, վոր պրոֆմիությունների գործու-
նեյություն կարևորագույն ողակներից մեկը պետք է դառնա կուլ-
տուրական-լուսավորական աշխատանքը, պարտավորեցնել պրոֆ-
միություններին հատուկ ուշադրություն դարձնել պրոֆմիութ-
յունների անդամներին սոցիալիզմի վորով դաստիարակելու գոր-
ծի վրա, հանրակրթական աշխատանքի ծավալման և բանվորների
ու ծառայողների վորակավորման բարձրացման վրա, խելացի
հանգստի ու ժամանցի կազմակերպման, մասսայական տուրիզ-
մի, հանգստի որերին քաղաքից դուրս եքսկուրսիաներ ծավա-
լելու վրա, ֆիզկուլտուրայի, սպորտի և ղեղարվեստական ինք-
նագործունեության ծավալման վրա:

16. Նշելով ակումբների և ակումբային տնտեսության ան-
խնամ վիճակը, պարտավորեցնել պրոֆմիութենական որդան-
ներին վերականգնել ակումբների վարչությունների ընտրակա-
նությունը և նրանց սիստեմատիկ հաշվետվություններ իրենց ընտ-
րողների առջև, միջոցներ ձեռք առնել կարգի բերելու ակում-
բային տնտեսությունը, ստեղծելու ակումբներում պատշաճ բա-
րենհարմարություն և համապատասխան պայմաններ միության
անդամների ստեղծագործական ինքնագործունեության համար:

17. Գտնելով, վոր ֆինանսական հաշվետվության ու վեր-
ստուգման գործը հատուկ նշանակություն է ստանում, ՀԱՄԿԽ-ի
պլենումը դատապարտում է ղեկավար շատ պրոֆաշխատողների
այն անպատասխանատու վերաբերմունքը ղեպի ֆինանսական
տնտեսությունն ու ֆինանսական հաշվետվության բացակայու-
թյունը միությունների անդամների առջև, պարտավորեցնում է
ՀԱՄԿԽ-ի նախագահությանը, միությունների կենտկոմներին,
մարզկոմներին ու գործարկում-տեղկոմներին՝ սահմանել ամենա-
խիստ հաշվետվություն ու ֆինանսական կարգապահություն և
խստիվ պատժել պրոֆմիութենական միջոցների հանդեպ ցուցա-
բերվող վոչ-խնայողական վերաբերմունքը, ամենամիտքը վատ-
նումի համար դատի տալ:

18. Հատուկ նշանակություն տալով պրոֆմիութենական
կադրերի բուլեիկյան դաստիարակության և նրանց վորակի
բարձրացման գործին՝

ա) առաջարկել միությունների կենտրոնական կոմիտեներին՝

կազմակերպել մշտական յեռամսյա կուրսեր մարզային, յերկրա-
յին և դործարանային կոմիտեների նախագահներին համար։

բ) առաջարկել ՀԱՄԿԽ-ի նախագահութեանը՝ կազմակերպել
յեռամսյա կուրսեր միութեանների կենտրոնական կոմիտեների
նախագահներին, քարտուղարներին և հրահանգիչներին համար։

գ) ակումբների վարիչներ պատրաստելու համար դպրոցներ
կազմակերպել։

Պարտավորեցնել ՀԱՄԿԽ-ի նախագահութեանը մի ամսում
քննել և հաստատել վերոհիշյալ կուրսերի ծրագրերը։

ՀԱՄԿԽ-ի պլենումը կոչ և անում բոլոր քանվորներին, ծա-
ռայողներին, ինժեներ-տեխնիկական ու գիտական աշխատողնե-
րին, պրոֆմիութեանների բոլոր անդամներին՝ ամենաակտիվ
մասնակցութեան ցույց տալ պրոֆմիութենական որդանների
ընտրութեաններին, քննադատութեամբ և իրենց դործնական
առաջարկներով ոգնել բարելավելու պրոֆմիութենական կազմա-
կերպութեանների աշխատանքը և առաջ քաշել պրոֆմիութենա-
կան որդանների համար ամենալավ, ամենաակտիվ ու բանվոր
դասակարգի դործին նվիրված մարդկանց։

Համ Կ(բ) Կենտկոմի պլենումի պատմական վորոշումները
(1937 թ. փետրվար—մարտ) մորիլիզացիայի յեն յենթարկում
մեր հայրենիքի բոլոր աշխատավորներին և ամենից առաջ պրո-
ֆեսիոնալ միութեաններում կազմակերպված 22 միլիոն առա-
ջավոր մարդկանց՝ զարգացնելու քննադատութեանն ու ինքնա-
քննադատութեանը, վերացնելու պրոֆմիութեանների աշխատան-
քի թերութեանները, արմատախիլ անելու ժողովրդի թշնամիներ-
ին և նորանոր հաջողութեաններ ձեռք բերելու սոցիալիզմի
դործում։

ՀԱՄԿԽ-ի պլենումը հաստատապես համոզված և, վոր պրոֆ-
միութեանների աշխատանքի բոլորիկյան քննադատութեանն ու
թերութեանների ուղղումը կոգնեն նրանց շրջադարձ կատարելու
իրենց աշխատանքում, ամրացնելու պրոֆմիութենական որդան-
ների կապը մասսաների հետ և ավելի սերտորեն համախմբելու
միլիոնավոր բանվորներին ու ծառայողներին կոմունիզմի կար-
մեր գրոշի շուրջը։

ՊՐՈՖՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ՈՐԳԱՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՄԿԽ-Ի 6-ՐԴ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

1. Պրոֆմիութենական որդանների ընտրութեաններն անց-
կացնելիս անհրաժեշտ և խստիվ ղեկավարվել ՀԱՄԿԽ-ի 1937 թ.
մայիսի 15-ի հետեյալ վորոշումով։

«Արգելել պրոֆորդանների ընտրութեան ժամանակ ցուցա-
կով քվեարկելը, քվեարկութեանը կատարել ըստ առանձին թեկ-
նածութեանների, ընդամին ապահովելով պրոֆմիութեան բոլոր
անդամների համար թեկնածուներին բացարկելու և նրանց քննա-
դատելու անսահմանական իրավունք»։ Պրոֆորդանների ընտրու-
թեանների ժամանակ սահմանել թեկնածուների փակ (զադանի)
քվեարկութեան։

2. Փակ (զադանի) քվեարկութեամբ ընտրվում են՝

ա) դործարանային և տեղական կոմիտեների անդամները,
ցեխային կոմիտեների անդամները, պրոֆմիութենական խմբակ-
ների կազմակերպիչները (պրոֆկազմակերպիչները)։

բ) պրոֆմիութեանների շրջանային, քաղաքային, մարզա-
յին, յերկրային և հանրապետական կոնֆերանսների ու հա-
մադումարների պատգամավորները։

գ) պրոֆմիութեանների շրջանային, քաղաքային, յերկրա-
յին, մարզային, հանրապետական և կենտրոնական կոմիտենե-
րի անդամները։

դ) համապատասխան պրոֆորդանների վերստուգիչ հանձ-
նաժողովի անդամները։

ե) դործարանային և տեղական կոմիտեների նախագահներն
ու նախագահների տեղակալները՝ կոմիտեների պլենումներում։

զ) պրոֆեսիոնալ միութեանների շրջանային, քաղաքային,

մարդային, յերկրային, հանրապետական ու կենտրոնական կոմիտեների նախագահութիւնները, քարտուղարները և անդամները՝ կոմիտեների համապատասխան պլէնումներում:

3. Զեռնարկութիւններում, հիմնարկներում և ուսումնական հաստատութիւններում պրոֆմիութենական որդանները ընտրութիւնները կատարվում են հետեյալ կարգով՝ նախ ընտրվում են դործարանային ու տեղական կոմիտեները, ապա ցեխային կոմիտեները և պրոֆկազմակերպիչները:

4. Զեռնարկութիւններում, հիմնարկներում և ուսումնական հաստատութիւններում հաշվետու-ընտրական ժողովներ անցկացնելու ամբողջ նախապատրաստական աշխատանքը դրվում է դործարանային ու տեղական կոմիտեների վրա:

Գործարանային և տեղական կոմիտեները, հաշվետու-ընտրական ժողովից վոչ ուշ քան տասն ուր առաջ, հայտնում են պրոֆմիութեան անդամներին՝ հաշվետու-ընտրական ժողովն անցկացնելու պլանը:

Հաշվետու-ընտրական ժողովը բաց է անում համապատասխան պրոֆորգանի ներկայացուցիչը, այսինքն՝ ձեռնարկութեան մեջ պրոֆմիութեան անդամների ընդհանուր ժողովը բաց է անում դործարանային կոմիտեյի ներկայացուցիչը, ցեխում՝ ցեխային կոմիտեյի ներկայացուցիչը, պրոֆմիութենական խմբակում՝ պրոֆկազմակերպիչը: Հաշվետու-ընտրական ժողովն անցկացնելու համար բաց քվեարկութեամբ ընտրվում է նախագահութիւն: Նախագահութեան անդամների թիվը վորոշում է ինքը ժողովը: Նախագահութեան կազմի համար թեկնածուներ են առաջարկվում անմիջականորեն ժողովում:

Պրոֆմիութեան այն անդամին, վորը ցանկանում է թեկնածութիւն առաջարկել նախագահութեան կազմի համար, ժողովը բաց անող համապատասխան պրոֆորգանի ներկայացուցիչը խոսք է տալիս՝ նախագահութեան անձնական կազմի մասին առաջարկ մտցնելու համար:

5. Գործարանային կոմիտեների հաշվետուութիւնները և ընտրութիւնները կատարվում են ձեռնարկութիւնների, հիմնարկների, ուսումնական հաստատութիւնների պրոֆմիութեանների ընդհանուր ժողովներում: Արդելվում է հաշվետուութիւնների և ընտրութիւններ կատարել համագործարանային և հիմնարկային կոնֆերանսներում: Այն դեպքերում, յերբ ըստ արտա-

դրութեան պայմանների (խոշոր ձեռնարկութիւններ, արտադրութեան անընդհատականութիւն, բազմահերթափոխութիւն), հնարավոր է դումարել պրոֆմիութեան անդամների ընդհանուր ժողով, յուրաքանչյուր անգամ՝ պրոֆմիութեան համապատասխան կենտրոնական կոմիտեյի թույլտուութեամբ՝ համագործարանային կոմիտեյի հաշվետուութիւնն ու ընտրութիւնը կարելի է կատարել հերթափոխութիւնների կամ ցեխերի ժողովներում:

Այդ դեպքերում համագործարանային և տեղական կոմիտեների համար թեկնածուներ են առաջարկվում յուրաքանչյուր ընտրական ժողովում (հերթափոխութեան կամ ցեխի), վորից հետո դործարանային կոմիտեն կազմում է հերթափոխութիւնների ու ցեխերի ժողովներում առաջարկված բոլոր թեկնածութիւնների ցուցակը: Այդ ցուցակի մեջ մտցված թեկնածութիւնները քվեարկվում են բոլոր հերթափոխութիւնների կամ ցեխերի ժողովներում:

Ցեխային կոմիտեների հաշվետուութիւնները և ընտրութիւնները կատարվում են պրոֆմիութեան անդամների ընդհանուր և ցեխային ժողովներում:

Այն դեպքերում, յերբ ըստ արտադրութեան պայմանների հնարավոր է դումարել պրոֆմիութեան անդամների համացեխային ժողով, դործարանային և տեղական կոմիտեների թույլտուութեամբ պրոֆմիութեան անդամների ժողովները կարելի է դումարել ըստ հերթափոխութիւնների:

Խմբակային պրոֆկազմակերպիչների հաշվետուութիւնները և ընտրութիւնները կատարվում են պրոֆմիութեան անդամների համապատասխան խմբակային ժողովներում:

Պրոֆմիութեան անդամների հաշվետու-ընտրական ժողովներն իրավագոր են համարվում այն դեպքում, յերբ ներկա չեն ընտրութիւնների շրջանում ձեռնարկութեան մեջ և հիմնարկում աշխատող պրոֆմիութեան բոլոր անդամների առնվազն յերկու յերրորդ մասը:

6. Պրոֆմիութենական որդանների ընտրութիւնները կատարվում են այն ժամանակ միայն, յերբ ժողովը, կոնֆերանսը, համագումարը լսել ու քննարկել է միութեան համապատասխան կոմիտեների և վերստուգիչ հանձնաժողովների հաշվետու դեկլարումը և վորոշում է ընդունել այդ առթիւ:

7. Գործարանային (տեղական) կոմիտեյի հաշվետուութիւնը քննարկելուց և հաշվետուութեան առթիւ բանաձև ընդունելուց

հետո ընդհանուր ժողովը, կոնֆերանսը, համագումարը վերա-
շում են միության համապատասխան կոմիտեյի նոր անդամներին
թիվը, գործարանային, շրջանային և մարզային կոմիտեներին
նկատմամբ ղեկավարվելով միության կենտկոմի գերեկտիվով,
խսկ միություններին կենտկոմներին նկատմամբ՝ ՀԱՄԿԿ-ի գերեկ-
տիվով:

8. Պրոֆմիութենական որդանի նոր կազմի համար թեկնածու-
թյուն է առաջարկվում հենց ընտրական ժողովում:

Պրոֆմիության յուրաքանչյուր անդամին, վորը ցանկանում
է այս կամ այն թեկնածությունն առաջարկել պրոֆմիութենա-
կան որդանի կազմի համար, ժողովի նախագահությունը խոսք է
տալիս թեկնածության մասին առաջարկ մտցնելու և այդ առա-
ջարկը հիմնավորելու համար:

Այն դեպքում, յերբ առաջարկ է ստացվում, վոր դադարեց-
վի թեկնածուների առաջադրումը համապատասխան պրոֆորդա-
նի համար, ժողովի նախագահությունը այդ առաջարկը մտցնում
է ընդհանուր ժողով, կոնֆերանս, համագումար՝ վորոշում կա-
յացնելու համար, և բաց քվեարկությամբ վորոշվում է այն
հարցը, արդյոք պետք է շարունակե՞լ, թե դադարեցնել ընտր-
վող պրոֆեսիոնալ որդանի կազմի համար նոր թեկնածություն-
ներ դրանցելը:

Թեկնածությունների քննարկումը կատարվում է անհատա-
կանորեն: Թեկնածություններն անհատականորեն քննարկվելիս
պետք է ապահովվի պրոֆորդանի կազմի համար առաջադրված
թեկնածությունները բացարկելու անսահմանափակ իրավունք,
այսինքն՝ ժողովի յուրաքանչյուր մասնակից կարող է բացարկել
առաջադրված թեկնածությունների ուղած քանակությունը և յու-
րաքանչյուր առաջադրված թեկնածության շուրջը «թեր» կամ
«դեմ» կարող են արտահայտվել պրոֆմիության անսահմանա-
փակ թվով անդամներ:

Այն դեպքում, յերբ առաջարկ է ստացվում դադարեցնել այս
կամ այն թեկնածության քննարկումը, ժողովի նախագահու-
թյունը այդ առաջարկը մտցնում է ընդհանուր ժողով, կոնֆե-
րանս, համագումար՝ վորոշում կայացնելու համար, և բաց քվե-
արկությամբ վորոշվում է տվյալ թեկնածության քննարկումը
դադարեցնելու կամ շարունակելու հարցը:

9. Բացարկ ունեցող թեկնածությունները քննարկվելուց հե-
տո անհրաժեշտ է յուրաքանչյուր առանձին դեպքում բաց քվե-

արկության կարգով լուծել այն հարցը, թե հարկավո՞ր է ար-
դյոք մտցնել կամ չմտցնել տվյալ թեկնածությունն այն ցուցակի
մեջ, վորը կազմվում է պրոֆմիութենական որդանի ընտրու-
թյունները փակ (զաղտնի) քվեարկությամբ անցկացնելու հա-
մար: Ընդամին անհրաժեշտ է հաշվել թե՛ «հոգուտ բացարկի» և
թե «ընդդեմ բացարկի» տրված բոլոր ձայները:

Թեկնածությունների նկատմամբ, վորոնց դեմ բացարկ չի
ստացվել, բաց քվեարկում չի կատարվում, և այդ թեկնածու-
թյունները մտցվում են փակ (զաղտնի) քվեարկությամբ ընա-
րություններ կատարելու ցուցակի մեջ:

Թեկնածությունները ժողովում, կոնֆերանսում, համագու-
մարում քննարկվելուց հետո փակ (զաղտնի) քվեարկության
ներկայացվող ցուցակներին ճշտության համար պատասխանատու
յե ժողովի, կոնֆերանսի, համագումարի նախագահությունը:
Նախագահությունը պարտավոր է ուշի-ուշով ստուգել կազմված
ցուցակի գրանցումների ճշտությունը:

Փակ (զաղտնի) քվեարկության համար կազմված ցուցակ-
ները չպետք է ստորագրվեն պրոֆմիության քվեարկող անդամ-
ների կողմից:

10. Փակ (զաղտնի) քվեարկություն կատարելուց առաջ
պրոֆմիության անդամների ընդհանուր ժողովը, կոնֆերանսը,
համագումարը բաց քվեարկությամբ ընտրում է հաշվող հանձ-
նաժողով՝ փակ (զաղտնի) քվեարկության արդյունքները հաշ-
վելու համար:

Հաշվող հանձնաժողովի անդամների թիվը վորոշում է ընդ-
հանուր ժողովը, կոնֆերանսը, համագումարը: Հաշվող հանձ-
նաժողովի անդամներն ընտրում են հաշվող հանձնաժողովի
նախագահ:

Այն ձեռնարկություններում ու հիմնարկություններում,
վորտեղ համագործարանային պրոֆորդանսների ընտրությունները
կատարվում են ցեխերի ու հերթափոխությունների ժողովնե-
րում, համագործարանային հաշվող հանձնաժողովը կազմվում է
պրոֆմիության ցեխային, հերթափոխային ժողովներում հաշվող
հանձնաժողովի համար ընտրված ներկայացուցիչներից: Այդ
դեպքերում հաշվող հանձնաժողովի անդամների ընդհանուր թի-
վը և յուրաքանչյուր ցեխից կամ հերթափոխությունից այդ
հանձնաժողովի համար ընտրվող ներկայացուցիչների թիվը վո-
րոշում են գործարանային և տեղական կոմիտեները:

Քվեարկությունից առաջ հաշվող հանձնաժողովի նախագահը (իսկ այն ձեռնարկություններում, վերտեղ ընտրությունները կատարվում են ցեխերի ու հերթափոխությունների ժողովներում՝ հաշվող հանձնաժողովի անդամը) պարտավոր է պրոֆմիլիթյան անդամների ժողովին, կոնֆերանսի ու համագումարի պատգամավորներին բացատրել փակ (զաղտնի) քվեարկություն անցկացնելու կարգը:

Հաշվող հանձնաժողովը պարտավոր է փակ քվեարկությունից առաջ պատրաստել քվեատուփեր և անձամբ կնքել կամ կողպեղ դրանք:

11. Ընտրական ժողովի, կոնֆերանսի, համագումարի մասնակիցներին, պրոֆտոմսը կամ պատգամավորական մանդատը ներկայացնելուց հետո, հաշվող հանձնաժողովը տալիս է նրանց պրոֆորդաններին նոր կազմի համար առաջարկված թեկնածությունների ցուցակներից մի-մի որինակ և ցուցակներում կամ մանդատներում նշում է, թե պրոֆմիլիթյան անդամը մասնակցել է քվեարկությանը:

Փակ (զաղտնի) քվեարկության արդյունքները հաշվելու ժամանակամիջոցում հաշվող հանձնաժողովի անդամներն ազատվում են իրենց արտադրական պարտականություններից:

12. Փակ (զաղտնի) քվեարկությանը մասնակցում են պրոֆմիլիթյան անդամները միայն:

Միլիթյան յուրաքանչյուր անդամ փակ (զաղտնի) քվեարկության ժամանակ իրավունք ունի ջնջելու առանձին թեկնածությունները և առաջարկելու պրոֆորդանների կազմի համար նոր թեկնածուներ, անկախ նրանից, թե ժողովը, կոնֆերանսը, համագումարը քանի անգամ է վերոշել ընտրել պրոֆորդաններին նոր կազմի համար:

13. Քվեարկությունից հետո հաշվող հանձնաժողովը բաց է անում քվեատուփերը և այդ նպատակով հատկացված սենյակում հաշվում է քվեարկության արդյունքները:

Հաշվող հանձնաժողովը պարտավոր է յուրաքանչյուր թեկնածության համար «Թեր» և «դեմ» տրված բոլոր ձայները հաշվել առանձին:

Ձայները հաշվելուց հետո հաշվող հանձնաժողովը կազմում է մի արձանագրություն, վերի մեջ մտցնում է յուրաքանչյուր առանձին թեկնածության քվեարկման արդյունքները, և հանձնա-

ժողովի բոլոր անդամներն ստորագրում են այդ արձանագրությունը:

Այն սենյակում, վերտեղ հաշվումն է կատարվում, վոչ վոք իրավունք չունի դանկելու, բացի հաշվող հանձնաժողովի անդամներից:

14. Հաշվող հանձնաժողովն ընտրական ժողովում, կոնֆերանսում, համագումարում գեկուցում է յուրաքանչյուր թեկնածության քվեարկման արդյունքներն առանձին:

Պրոֆորդանի կազմի համար ընտրված են համարվում այն թեկնածությունները, վերոնք ստացել են ձայների մեծամասնություն, բայց վոչ պակաս, քան ժողովում, կոնֆերանսում, համագումարում տրված ձայների առնվազն կեսը:

15. Փակ (զաղտնի) քվեարկության ամբողջ նյութը (թեկնածությունների ցուցակները, դրավոր դիմումները, քվեարկման հաշվումները և այլն) վերպես դաղտնի փաստաթղթեր պետք է պահվեն համապատասխան պրոֆորդաններում:

ՊՐՈՖԵՍԻՈՆԱԼ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՏԻՊԱՅԻՆ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՄԿԽ-Ի 6-ԲԴ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ՎՈՐՈՇՈՒՄԸ

Մեծ նշանակութիւն տալով պրոֆեսիոնալ միութեան տիպային կանոնադրութեանը, վորը հսկայական դեր պետք է խաղար խորհրդային պրոֆեսիոնալ միութեանների հետագա զարգացման մեջ, ՀԱՄԿԽ-ի պլենումը վորոշում է՝

1. Կազմել կանոնադրային հանձնաժողով հետեյալ կազմով՝
 1. Ն. Մ. Շվեդնիկ 28. Ա. Յա. Նովիկովա
 2. Կ. Ի. Նիկոլայեւա 29. Դ. Ա. Պոդբեդով
 3. Պ. Գ. Մոսկատով 30. Ա. Ն. Ռյաբով
 4. Ս. Լ. Բրեզման 31. Մ. Տ. Մաքսիմով
 5. Յե. Ն. Յեզորովա 32. Ն. Մ. Միզինով
 6. Լ. Մ. Կազանովիչ 33. Վ. Վ. Կիրոսանիձե
 7. Ա. Ա. Անդրեյեւ 34. Ս. Ո. Կոտլյար
 8. Ս. Ա. Լոգովսկի 35. Ի. Վ. Տրոֆիմով
 9. Մ. Մ. Ռոմանով 36. Ֆ. Գ. Վորոպայեւ
 10. Մ. Ն. Կուրկինա 37. Գ. Ֆ. Կոսիլով
 11. Մ. Պ. Ստեպանով 38. Պ. Չ. Պավլով
 12. Լ. Մ. Լոկչին 39. Մ. Կ. Կուրիեւ
 13. Ն. Լ. Սորով 40. Յե. Ա. Կիրյանովա
 14. Ն. Վ. Վորոնինա 41. Ա. Վ. Միշչենկո
 15. Լ. Բ. Տալալայ 42. Մ. Մ. Կազանովիչ
 16. Մ. Ա. Վոլկով 43. Գ. Դ. Վեյներբո
 17. Ա. Վ. Չելիկով 44. Ն. Ն. Յեմլեյինով
 18. Ա. Ի. Ստեցկի 45. Ա. Կ. Արտին
 19. Բ. Մ. Տալ 46. Պ. Յե. Սիյանկո
 20. Լ. Չ. Մելիս 47. Մ. Յե. Գրանատ
 21. Ա. Վ. Կոսարեւ 48. Ն. Լ. Չարուբին
 22. Կ. Կ. Ստրիկովսկի 49. Ի. Ս. Նեպոս
 23. Ա. Վ. Արտյուխինա 50. Պ. Գ. Կարպով
 24. Պ. Ի. Վալեսկալն 51. Վ. Ի. Տրուբաչեյեւ
 25. Գ. Ս. Մորոզ 52. Ա. Մովլյանով
 26. Յե. Ի. Ալդեյեւա 53. Գ. Ն. Պետելին
 27. Մ. Ի. Պապով

2. Հանձնարարել կանոնադրային հանձնաժողովին՝ վերամշակել պրոֆեսիոնալ միութեան տիպային կանոնադրութեան՝ ՀԱՄԿԽ-ի նախագահութեան կողմից ներկայացված նախադիժը, հաշվի առնելով պլենումում տեղի ունեցած կարծիքների փոխանակումը:

3. Հանձնարարել ՀԱՄԿԽ-ի նախագահութեանը՝ ամենաուշը մինչեւ ս. թ. հուլիսի 1-ը դումարել ՀԱՄԿԽ-ի պլենում՝ քննելու տիպային կանոնադրութեան նախադիժն այն հաշվով, վորպեսզի կանոնադրային հանձնաժողովի ներկայացրած նախադիժը, ՀԱՄԿԽ-ի պլենումում քննարկվելուց հետո, հրապարակվի՝ պրոֆեսիոնալ միութեանների անդամների լայն քննարկման համար:

Պրոֆեսիոնալ միութեան տիպային կանոնադրութեան հաստատումը մտցնել ԽՍՀՄ-ի պրոֆեսիոնալ միութեանների 10-րդ համագումարի որակադրի մեջ:

ԻՐԱԳՈՐԾԵԼ ՇՐՋԱԴԱՐՁԸ ՊՐՈՖԻՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔՈՒՄ

Յերեկ վերջացավ ՀԱՄԿՈ-ի 6-րդ պլենումը: Այդ պլենումի նշանակությունը հսկայական է. նա կմտնի խորհրդային պրոֆ-չարթման պատմության մեջ, վորպես ամենալուրջ, բեկումնային ուղենիշ:

Խորհրդային պրոֆեսիոնալ միությունները միավորում են 22 միլիոն բանվորների, ծառայողների և մասնագետների: Սա-կայն, սոցիալիզմի յերկրում պրոֆմիությունների դերը վորոշ-վում է վոչ այդ կազմակերպությունների մեջ մտնող աշխատա-վորների մեծ քանակով միայն: Պրոֆմիությունները կառավա-րող, տիրապետող դասակարգի, պրոլետարական հեղափոխու-թյան հեղեմոն-դասակարգի մասսայական կազմակերպություն են: Բանվոր դասակարգի դիկտատուրայի ամրացումը և մասնա-վորապես Խորհուրդների առաջիկա ընտրությունների հաջող անցկացումն անհնարին է առանց պրոֆեսիոնալ միությունների ակտիվ մասնակցության:

Յերկրի քաղաքական կյանքում կատարված չրջադարձը պրո-ֆեսիոնալ միություններին անպատրաստի վիճակում է դնում: Այդ կազմակերպությունների աշխատանքի բովանդակություն ու մեթոդները և նույնիսկ բուն կանոնադրությունը չեն համա-պատասխանում նոր իրադրությունը: Պրոֆմիությանական դեկա-վար որդաններն իրենց համար լիովին չեն պարզել կուսակցու-թյան դրած նոր խնդիրների բնույթը: Նրանք հետ են մնացել սո-ցիալիստական շինարարության լայն թափից, կտրվել են մասսա-ներից, վորոնց կուլտուրական մակարդակն ու քաղաքական ակ-տիվությունն անչափելիորեն մեծացել են: Հենց այդ է, իսկն ասած, պրոֆմիությունների ապրած յուրահատուկ ճգնաժամի ելույթը:

ՀԱՄԿՈ-ի պլենումում ճառախոսների մեծամասնությունը հարկադրված էր խոստովանելու, վոր պրոֆմիությունական աշ-խատանքում յեղած լճացումը, դեկավար աշխատողների՝ ընդ-հուպ մինչև ՀԱՄԿՈ-ի քարտուղարների կտրվելը պրոֆմիության անդամներից ամենից առաջ բացատրվում է իսկական դեմոկրա-տիայի բացակայությամբ պրոֆմիություններում: Պրոֆմիություն-ներն իրենց բնույթով կրկնակիորեն դեմոկրատիկ կազմակերպու-թյուններ են: Նրանց գործունեությունը պետք է կառուցվի մասսաների ինքնագործունեության, նախաձեռնության, ստեղ-ծագործության հմուտ ոգտագործման վրա: Հրամայումը, վար-չարարությունը, նշանակովիությունը, կոոպտացիան ամլացնում են պրոֆմիությունների հասարակական բնույթը, կտրում են պրոֆորդանները մասսաներից և նրանց դարձնում են դրասենյա-կային հիմնարկություններ, իսկ պրոֆաշխատողներին՝ այդ դրասենյակների վատթար պետեր: Մինչդեռ, պրոֆմիությունա-կան որդանների աշխատանքում՝ սկսած գործարանային կոմի-տեներից և վերջացրած ՀԱՄԿՈ-ի նախագահությամբ՝ դեմոկրա-տիան խախտվել է: Տարրական թվացող բաները, ինչպես պրո-ֆեսիոնալ կազմակերպությունների անդամների ընդհանուր ժո-ղովների կանոնավոր գումարումը, մասսաների առաջ հաշվետու լինելը, ժողովների և կոնֆերանսների վորոշումների կատարու-մը, մոռացված վիճակում են յեղել: Աշխատավորների աղբյու-րարուղիս ակտիվությունը, պրոֆեսիոնալ միությունների ան-դամների ինքնագործունեությունը չեն ոգտագործվել:

Պրոֆմիությանական աշխատանքի վերակառուցումը հարկա-վոր է սկսել դեմոկրատիան վերականգնելով: Պրոֆորդանների ընտրություններն այժմ պետք է կատարվեն դադունի քվեարկու-թյամբ: Այդ միջոցառումը կհայտաբերի պրոֆմիությունների անդամների իսկական վերաբերմունքը դեպի պրոֆաշխատողնե-րը. նա կնպաստի մաքրելու պրոֆեսիոնալ միությունների դե-կավարությունը բյուրոկրատներից, չինուշներից (չлншн), մաս-սաներից կտրված մարդկանցից. նա կողնի հայտաբերելու ժո-ղովրդի թշնամիներին, վորոնք թագնվել են վորոշ պրոֆորդան-ներում: Հենց ՀԱՄԿՈ-ի պլենումում արդեն վճռական քայլ է արված թարմացնելու խորհրդային պրոֆմիությունների դեկա-վարությունը՝ ՀԱՄԿՈ-ի նախագահության և քարտուղարու-թյան նոր կազմ է ընտրված: Ինչպես հայտնի յե, պրոֆմիութե-նական դեկավար աշխատողների զգալի մասը, վորոնք իրենց

դերքի բարձրութեան վրա չեյին դառնում, նախագահութեան և քարտուղարութեան կազմի մեջ չանցան: ՀԱՄԿԽ-ի պլենումը նրանց թեկնածութիւնները բացարկեց, քվեարկութեամբ տասուլեց: Սա մի ակնառու դաս է պրոֆմիութենական բոլոր կազմակերպութիւններին համար, թե ինչպէս պետք է իրազօրծել դեմոկրատիան: Սխալ է կարծել, թե պրոֆմիութենական դեմոկրատիայի լրիվ իրազօրծումն սպառնում է լոկ դադանի քվեարկութեամբ: Իսկական դեմոկրատիան նշանակում է այնպիսի հարաբերութիւններ պրոֆմիութեան շարքային անդամի և պրոֆորգանի միջև, վորի ժամանակ յուրաքանչյուր աշխատավորի ձայն պարզորեն կլսվեր, այդ ձայնին ականջ կդնէին, նրան հաշիւ կառնէին: Ժամանակն է, վորպեսզի պրոֆմիութենական բոլոր աշխատողներն ըմբռնեն, թե այս կամ այն ժամանակաշրջանում իրենց կողմից գլխավորվող կազմակերպութիւնների իսկական տերերը պրոֆեսիոնալ միութեան անդամներն են: Նրանք, և միմիայն նրանք են վճռում բոլոր գործերը: Նրանց վստահութեամբ է ուժեղ այս կամ այն պրոֆաշխատողը, այդ վստահութեան վրա յի հիմնվում նրա անձնական հեղինակութիւնը:

Պրոֆմիութիւնները կոչված են հսկայական դեր խաղալու խորհրդային դեմոկրատիայի ծավալման գործում: Նրանք յերկրի այն հասարակական կազմակերպութիւններից մեկն են, ըստվորում ամենից ավելի խոշորը և առաջատարը, վորին Ստալինյան Սահմանադրութիւնն իրավունք է վերապահել խորհուրդների առաջիկա ընտրութիւններում իր թեկնածուներն առաջադրելու: Բայց աշխատավորների պատգամավորների խորհուրդների ընտրութիւններում վայել տեղ գրավելու համար պրոֆմիութիւնները պարտավոր են նախ կարգի բերել իրենց սեփական տունը և ամենից առաջ մեկ անգամ ընդմիջտ վերջ տան ներմիութենական դեմոկրատիայի խախտումներին:

Լենինի-Ստալինի կուսակցութիւնը պրոֆեսիոնալ միութիւնները բանվոր դասակարգի բաղձամիլիոն կազմակերպութիւն դարձրեց: Լենինը հսկայական նշանակութիւն էր տալիս պրոֆեսիոնալ միութիւններին, վորպէս բանվոր դասակարգի զլատմականորեն միանգամայն անհրաժեշտ կազմակերպութիւնների, առանց վորոնց պրոլետարիատը չեր կարող համախմբվել ու կազմակերպվել վորպէս դասակարգ, հաջողութեամբ պայքարել բուրժուազիայի դեմ, տապալել նրա տիրապետութիւնը,

իսկ իշխանութիւնը վերցնելուց հետո՝ իրազօրծել իր դիկտատուրան և կառուցել սոցիալիստական հասարակութիւնը:

Բոլշևիկյան կուսակցութեան ոգնութեամբ պրոֆեսիոնալ կազմակերպութիւնները գտեցին իրենց շարքերը մենչեիկներին, փինդիկալիստական և տրեդ-յունիոնիստական տարրերին: Հաջողութեամբ ջախջախվեց աջ ոպորտունիզմը, տրեդ-յունիոնիզմը խորհրդային պրոֆշարժման մեջ (Տոմսկու խմբակը): Վտարելով պրոֆեսիոնալ միութիւններից կապիտալիզմի ոեստավրատարներին՝ Տոմսկուն և նրա ամենամերձավոր արբանյակներին, պրոֆմիութենական շատ աշխատողներ վճռեցին, վոր կարելի չէ դափնիների վրա հանգստանալ, մինչդեռ տրեդ-յունիոնիզմի մնացորդները պրոֆմիութիւնների պրակտիկ գործունեութեան մեջ պահպանվել են: Պրոֆմիութիւնների պրակտիկ գործունեութեան մեջ տրեդ-յունիոնիզմի մնացորդները հասցնում էյին քաղաքական պասսիվութեան, տնտեսական և պրոֆմիութենական որդանների աշխատանքում յեղած բյուրոկրատական աղավաղումների դեմ պայքարելուց եյապէս հրաժարվելուն, պրոֆմիութիւնների՝ վորպէս կոմունիզմի դպրոցի դերը նվաստացնելուն: Գաղաքական պասսիվութիւնն ու անհոգութիւնը հասցրին այն բանին, վոր պրոֆմիութենական աշխատողները չկարողացան մերկացնել աշխատանքի պաշտպանութեան, սոցիալական ապահովագրութեան մեջ յեղած վնասարարներին, ստախանովյան շարժումը վիժեցնող վնասարարներին: Պրոֆմիութենական որդանների մեջ, ընդհուպ մինչև միութիւնների Կենտկոմները և ՀԱՄԿԽ-ի ապարատը, թափանցել էյին ժողովրդի թշնամիները՝ տրոցկիստներն ու աջ վնասարարները, դիվերսանտները: Բանվորների, ծառայողների, մասնագետների ահապանքերը պրոֆմիութիւնները հաճախ անուշադրութեան էյին մատնում, վորը հեշտացրեց ժողովրդի թշնամիներին՝ տրոցկիստական վնասարարների, դիվերսանտների և նրանց աջ գործակիցների հանցավոր գործունեութիւնը: ՀԱՄԿԽ-ի անդամների մեջ գտնվեցին մի քանի տրոցկիստներ և աջեր, բանվոր դասակարգի յերդվալ թշնամիներ, վորոնք յերեկ վերջացած պլենումում միայն վտարվեցին խորհրդային պրոֆշարժման շտաբի կազմից:

Պրոֆեսիոնալ միութիւններն իրենց շարքերում համախմբում են ակտիվութեամբ և ստեղծագործութեամբ յերեկի մի բանվոր դասակարգ, խորհրդային ինտելիգենցիայի լայն շրջանները, բնակչութեան՝ քաղաքականապէս ամենից ավելի վորակա-

վորված և կուլտուրական մասը: Ամենուրեք՝ յուրաքանչյուր հանրապետութեան մեջ, յերկրում ու մարդում պրոֆեսիոնալ միությունների անդամների ճշող մեծամասնութիւնը, ինչպես հայտնի յե, ապրում ե քաղաքներում և բանվորական ավաններում: Հետևաբար, յեթե մենք ուզում ենք ամրացնել քաղաքի՝ վորպես քաղաքական, տնտեսական և կուլտուրական կյանքի կենտրոնի ղեկավար դերը, անհրաժեշտ ե ամեն կերպ մինչև այսօրվա խնդիրների մակարդակը բարձրացնել այն կազմակերպութիւնը, վորն ընդգրկում, համախմբում ե աշխատավոր քաղաքացիներին, այն ե՝ պրոֆեսիոնալ միութիւնը: Այլապես, ամեն տեսակի խոսակցութիւնները քաղաքի ղեկավար դերի ամրացման մասին՝ միայն ապարդիւն շաղակրատութիւն կլինեն:

Վնասակար ե, լենինիզմի հետ վոչ մի ընդհանուր բան չունի վորոչ կոմունիստների արհամարհական վերաբերմունքը դեպի պրոֆմիութենական աշխատանքը: Պրոֆմիութիւններն այժմ խիստ հետ են մնում կուսակցութեան պահանջներէ, աշխատավորների պահանջներէ: Կոմունիստները պրոֆեսիոնալ միութիւնների աշխատանքը կարող են բարձրացնել միլիոնավոր անկուսակցական բանվորների և ծառայողների վրա հենվելով և նրանց պրոֆմիութենական ակտիվ աշխատանքի մեջ ներգրավելով միայն: Կոմունիստները պրոֆեսիոնալ միութիւններին ուղեցուցներն ու ղեկավարներն են: Յուրաքանչյուր կոմունիստ պրոֆմիութենական աշխատանքի մասնակիցն ե: ՀԱՄԿԽ-ի պլենումին ներկա եյին ՀամԿ(բ)Կ Կենտկոմի քարտուղարներն՝ ընկերներ Լ.Մ. Կադանովիչը և Ա.Ա. Անդրեյեւը: Նրանց մասնակցութիւնը պլենումի աշխատանքի մեջ մտցրեց ստալինյան վոգի, բոլշևիկյան կրքոտութիւն, անողոր քննադատութիւն, այն ամենը, ինչ վոր անհրաժեշտ ե, ինչի կարիքն ունեն մեր պրոֆմիութիւնները:

ՀԱՄԿԽ-ի պլենումը վերջացավ: Նա հանեց խորհրդային պրոֆմիութիւններին ճիշտ ուղի մատնանշող բացառիկ կարևոր վորոշումներ: Այժմ մնում ե, վորպեսզի ՀԱՄԿԽ-ի պլենումի վորոշումները հասցենք պրոֆմիութենական ամեն մի բջիջին, բացատրենք պրոֆմիութեան յուրաքանչյուր անդամին, իրագործենք կյանքում:

Այս ե գլխավորը:

«Правда», 16 մայիսի 1937 թ.

ՀԱՅՆՈՐԵՆ ԾԱՎԱԼԵԼ ՊՐՈՖՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ԴԵՄՈԿՐԱՏԻԱՆ

ՀԱՄԿԽ-ի 6-րդ պլենումի այսօր հրապարակվող վորոշումները՝ պրոֆմիութենական որդանների ընտրութիւնների կազմակերպման և պրոֆեսիոնալ միութեան տիպային կոնոնադութեան նախագծի մասին՝ բացառիկ մեծ նշանակութիւն ունեցող փաստաթղթեր են: ՀԱՄԿԽ-ի պլենումի վորոշումները նոր եջ են բաց անում խորհրդային պրոֆեսիոնալ շարժման մեջ և կոնկրետ ծրագիր են տալիս՝ հաղթահարելու պրոֆմիութիւնների առանձնահատուկ ճգնաժամը, վորի եյութիւնը նրանց ղեկավար որդանների՝ մասսաներից կտրված լինելն ե, պրոֆմիութենական գործիչների՝ սոցիալիստական շինարարութեան լայն թափից և բանվոր դասակարգի քաղաքական աճումից հետ մնալն ե:

Բոլշևիկների կուսակցութեան ուժը միշտ այն ե յեզել, վոր նա կարողացել ե անողորբար բաց անել իր սխալներն ու թերութիւնները: Տասնհինգ տարի առաջ, կուսակցութեան XI համագումարում հանդես գալով, Լենինն ասել ե. «Բոլոր հեղափոխական կուսակցութիւնները, վորոնք մինչև այժմ կործանվել են, կործանվել են նրանից, վոր գոռողացել են ու չեն կարողացել տեսնել, թե ինչի մեջ ե իրենց ուժը, և վախեցել են խոսել իրենց թուլութիւնների մասին: Իսկ մենք չենք կործանվի, վորովհետև չենք վախենում խոսել մեր թուլութիւնների մասին, և կսովորենք հաղթահարել թուլութիւնը»:

Պրոֆմիութիւնները պարտավոր են վճռականապես լավացնել դաստիարակչական աշխատանքը, ոգնել միլիոնավոր բանվորներին ու ծառայողներին՝ տիրապետելու բոլշևիզմին: Իսկ մասսաների ճիշտ դաստիարակութիւնը չի կարող լինել առանց ծավալուն, գործուն ինքնաքննադատութեան: Հենց այս ե, վոր առայժմ պակասում ե պրոֆմիութիւններին:

ՀԱՄԿԽ-ի ավարտված պլենումի կարևորագույն նշանակու-
թյունն այն է, վոր նա կուսակցության Կենտրոնական Կոմիտեյի
ակտիվ ոժանդակությամբ կարողացավ սուր քննադատություն
ծավալել պրոֆչարթման ղեկավարների թույլ տված սխալների ու
թերությունների նկատմամբ: Ինչպես դարձանային մրրիկը գետ-
նից քշում-տանում է ցեխը և մաքրում է ողջը, այդպես էլ ծավալ-
ված քննադատությունը բազմապատկեց պրոֆմիությունների ու-
ժերը և ամրացրեց նրանց ղեկավարությունը: Քննադատության
բացակայության ժամանակ՝ ուժեղ աշխատողը հաճախ քայքայվում
է, թուլացնում է իր զգոնությունը և դառնում թշնամու համար
ձեռնտու կերպով գործող բյուրոկրատ: Ծավալուն ինքնաքննա-
դատությունը խորտակում է թղթե ղեկավարությունը, պսակա-
ցերձ է անում նվազ հեղինակավոր ղեկավարներին, բայց դրա
փոխարեն զինում է կուսակցական և անկուսակցական բոլշևիկ-
ներին, վորդերելով նրանց նոր աշխատանքի համար, հեղինա-
կավոր ղեկավարներ դարձնելով նրանց: Այդպիսի գործոն քննա-
դատության որինակ տվեց ՀԱՄԿԽ-ի պլենումը: Չխնայելով վոչ
վոքի ինքնասիրությունը և նորոգելով ղեկավարությունը,
ՀԱՄԿԽ-ի պլենումն ակնառու կերպով ցույց տվեց, վոր մեր
մարդկային ռեզերվներն անսպառ են, վոր աճել են նոր կադրեր,
վորոնք հաջողությամբ կարող են համալրել պրոֆմիության
ակտիվի շարքերը:

Յերկիրն ընթանում է դեպի խորհուրդների նոր ընտրություն-
ներն՝ ըստ Ստալինյան Սահմանադրության: Մասսաների քաղա-
քական ակտիվության վիթխարի աճումը մեր ուժի ամենալիա-
լուն ապացույցն է, ցուցանիչը այն բանի, վոր մեր մեծ հայ-
րենիքի աշխատավորներն այժմ լիակատար չափով իրացնում են
այն քաղաքական ազատությունները, վոր իրենք նվաճել են սո-
ցիալիստական հեղափոխության 20 տարվա ընթացքում: Յերկրի
քաղաքական կյանքի՝ նոր Սահմանադրության իրականացման
հետ կապված չրջադարձն ամենից առաջ արտացոլում է մասսանե-
րի քաղաքական գիտակցության հսկայական աճումը: Պրոֆմիու-
թյունների կուլտուրայիս աճած, քաղաքականապես հասունա-
ցած անդամների վճռականորեն պահանջում են իրենց ղեկավար-
ներից, վորպեսզի նրանք դադարեն հին ձևով աշխատելուց, վոր
նրանք վերականգնեցվեն վոչ թե խոսքով, այլ գործով:

Խորհուրդների նոր ընտրություններին պատրաստվելով,
մենք՝ բոլշևիկներս վոչ մի ընտրական քվեաթերթ չենք ցանկա-

նում ստանալ խաբեյական ճանապարհով: Մենք դրա կարիքը
չունենք: Յեթե բուրժուական կուսակցություններն ընտրու-
թյուններից առաջ դիմում են ամեն տեսակի խորաման-
կությունների, վորպեսզի խաբեն մասսաներին, վոր-
պեսզի կոճկեն կապիտալիստական հասարակարգի արմատա-
կան հակասությունները և յերախաբաց խոցերը, ապա ընտրու-
թյունների համար մեր բոլշևիկյան նախապատրաստումն իր մեջ
պարունակում է թերությունների անողոք քննադատություն
ու նրանց իրական վերացումը: Ստալինյան Սահմանադրությամբ
կատարվելիք նոր ընտրություններին մոտենալով, մենք ամենից
առաջ բոլշևիկյան կարգ պետք է մտցնենք վոչ միայն մեր կու-
սակցական տան մեջ, այլ նաև պրոֆմիության կազմակեր-
պություններում, վորոնք կուսակցությունը հազարավոր թելե-
րով կապում են բանվոր դասակարգի հետ:

Պրոֆմիությունները կուսակցության ամենամոտիկ մասսա-
յական կազմակերպությունն են: Նրանք իրենց շարքերում հա-
մախմբում են շուրջ 22 միլիոն մարդ և մոտենում են այն բանին,
վորպեսզի դառնան բանվոր դասակարգն ամբողջապես ընդգրկող
կազմակերպություն: Նրանք ավանդարդը միացնում են մաս-
սայի հետ, առաջավորներին շաղկապում են հեռամեացների
հետ, կառավարման բոլոր ճյուղերում ղեկավարող աշխատանքի
համար իրենց միջից դուրս են բերում լավագույն մարդիկ:
Նրանք կոմունիզմի դպրոցն են: Պրոֆմիությունների առաջնա-
կարգ խնդիրը հողացողությունն է բանվորների և ծառայողների
քաղաքական դաստիարակության մասին, հողացողությունը՝
մասսաների կենսական կարիքների և կուլտուրական պահանջնե-
րի բավարարման մասին: Այս խնդիրների իրագործումը յուրա-
քանչյուր բոլշևիկի պատվավոր պարտականությունն է: Ուստի
անհրաժեշտ է ամենայն վճռականությամբ վերջ տալ արհամար-
հական վերաբերմունքին դեպի պրոֆաշխատանքը: Անհրաժեշտ
է հաստատակամորեն և սիրով դաստիարակել և աճեցնել պրոֆ-
աշխատողների կադրերը, համալրելով նրանց բանվոր դասա-
կարգի գործին նվիրված լավագույն և ամենից ակտիվ մարդկան-
ցով:

ՀԱՄԿԽ-ի պլենումի վորոշմամբ զաղտնի քվեարկություն
այսուհետև մտցվում է պրոֆեսիոնալ բոլոր կազմակերպություն-
ներում, ներքևից մինչև վերև, այսինքն՝ այսուհետև զաղտնի
քվեարկությամբ պետք է ընտրվեն բոլոր ղեկավար պրոֆաշխա-

տողները՝ սկսած գործարանային ու տեղական կոմիտեների ան-
դամներից և պրոֆմիութենական խմբակների կազմակերպիչներից,
վերջացրած պրոֆմիությունների մարդային, յերկրային, հանրա-
պետական ու կենտրոնական կոմիտեների ղեկավարներով: Ընդամեն-
յուրաքանչյուր թեկնածություն մանրամասն քննարկման առար-
կա պետք է լինի: Թեկնածությունները բացարկելու անսահմա-
նափակ իրավունքը, ցուցակով քվեարկելն արգելելը, ընդհանուր
ժողովների նենգափոխումը և ընտրությունները գործարանային
ու հիմնարկային կոնֆերանսներում կատարելն արգելելը, ընտ-
րող մասսայի առաջ պրոֆմիութենական յուրաքանչյուր օրգանի
պարտադիր հաշվետվություն մտցնելը,—այս բոլորն առաջիկա
ընտրությունների՝ մինչև վերջ հասցրած դեմոկրատիզմի հետե-
վողականությունն են բնութագրում:

Պարոն Սիտրինները, վորոնք հանցանքի մեջ բռնված ու մեր-
կացված են, վորպես ձեռնարկատերերի լրտեսական, պրոպոկա-
տորական կազմակերպության գործակիցներ, ամենուրեք դավա-
բանում են Սմստերգամի Ինտերնացիոնալին հարող պրոֆմիութ-
յունների դեմոկրատիզմը: Սակայն, նրանք յերբեք սիրտ չեն ա-
րել հարցնելու բանվորների իսկական կարծիքը տրեղ-յունիսնների
այժմյան ղեկավարության մասին, և հենց այժմ ել նրանք չեն
փորձում զաղտնի քվեարկության դնել իրենց թեկնածությունները:
Հետևողականորեն զարգացնելով ներմիութենական դեմոկրատի-
ան և անկեղծորեն ցանկանալով չուտ վերջ տալ իրենց աշխա-
տանքում յեղած թերություններին, մեր պրոֆմիություններն
ամենից առաջ մասսաների իսկական ձայնին են դիմում:

Միանգամայն պարզ է, վոր մեր իսկական դեմոկրատական
ընտրությունները վոմանց համար բարիք չեն բերի: Փակ (գաղտ-
նի) քվեարկությունն անդուր է բուլչեիզմի բոլոր թշնամիներին,
վորոնք համառորեն կառչում են Տոմսիու պատվաստած տրեղ-
յունիսնիզմի մնացորդներից: Նոր ընտրությունները վոչ մի լավ
բան չեն խոստանում տրոցկիստական և բուխարինյան միասա-
րարներին, վորոնք ծվարել են պրոֆմիությունների՝ ինքնաքննա-
դատության թարմ հողմով բավականաչափ չողահարվող այս կամ
այն ճեղքում: Նոր ընտրություններն ուղղված են ընդդեմ ամեն
տեսակի քաղաքական նեխածության և աղտեղության: Քաղաքա-
կան պասսիվությունը, բյուրոկրատական խեղաթյուրումները,
գործամոլությունը մասսաների դաժան քննադատության առարկան
են լինելու, իսկ այդ խեղաթյուրումները կրողները հարկադրված

կլինեն կամ վճռականորեն վերակառուցել իրենց աշխատանքը,
կամ իրենց տեղը զիջել բուլչեիզմին գործելու ընդունակ նոր
մարդկանց:

Պրոֆմիութենական ստորին կազմակերպությունների ընտ-
րությունները պրոֆեսիոնալ միությունների Համամիութենա-
կան X համագումարի նախապատրաստման առաջին քայլն են:
Այդ համագումարը խորհրդային պրոֆչարթման պատմական
եռապն է լինելու: Կուսակցական կազմակերպությունների խըն-
դիրն այն է, վոր ողնեն պրոֆմիություններին՝ մինչև վերջը
վերացնելու նրանց ապրած առանձնահատուկ ճգնաժամը և բարձ-
րացնեն նրանց աշխատանքը ստալինյան դարաշրջանի մակար-
դակին:

«Правда», 20 մայիսի 1937 թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ն.Մ. Շվերնիկ.—Պրոֆորգանների հաշվետվությունների մասին այդ որգանների ընտրությունների կապակցությամբ (Զեկուցում ՀԱՄԿՍ-ի VI պլենումում 1937 թ. ապրիլի 28-ին)	5
Ընկեր Շվերնիկի զեկուցման առթիվ ՀԱՄԿՍ-ի 6-րդ պլենումի ընդունած բանաձևը	52
Պրոֆմիութենական որգանների ընտրությունները կազմակերպելու մասին (ՀԱՄԿՍ-ի 6-րդ պլենումի վորոշումը)	65
Պրոֆեսիոնալ միության տիպային կանոնադրության նախագծի մասին (ՀԱՄԿՍ-ի 6-րդ պլենումի վորոշումը)	72
Իրագործել շրջադարձը պրոֆմիությունների աշխատանքում («Правда»-յի 1937 թ. մայիսի 16-ի առաջնորդողը)	74
Լայներեն ծավալել պրոֆմիութենական դեմոկրատիան («Правда»-յի 1937 թ. մայիսի 20-ի առաջնորդողը)	79

Թարգմանեցին Հ. Տ.-Հովհաննիսյան, Ա. Ղուկասյան
Խմբագրեցին Հ. Հովհաննիսյան, Մ. Հովհաննիսյան
Տեխն. խմբ. Ս. Խաչատրյան
Պատ. սրբագրել է Ա. Արսլանյան

Դրամական արժեքը Ի—4895, հրատ. № 460,
Պատվեր № 114, Տիրաժ 15.000
Հանձնված է արտադրության 27/VI 1937 թ.
Ստորագրված է տպագրության 3/VII 1937 թ.
ԴԻՆԸ 60 Կ.

Հայկուհրատի տպարան, Երևան, Ալաշկերտյան № 71

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0204249

Н. М. ШВЕРНИК
ОБ ОТЧЕТАХ ПРОФОРГАНОВ
В СВЯЗИ С ВЫБОРАМИ ПОСЛЕДНИХ
Армпартиздат, Ереван, 1937